eſſet propter nos egenus factus eſt: de magno paruus: de
celſo humilis: infirmus de potẽte: ꝙ eſuriit, ꝙ ſitiit, ꝙ fati-
gatus eſt in itinere: & cætera quæ paſſus eſt uoluntate nõ
neceſſitate. Hæc ergo ipſiꝰ quædam ſtultitia nõnne fuit
nobis uia prudẽtiæ, iuſtitiæ forma, ſctĩtatis exẽplũ? Ob
1.Co.1. hoc itẽ apl's: qđ, ſtultũ, inqt, dei ſapiẽtius eſt hoĩbꝰ. Mors
ergo à morte, uita ab errore, à pc̃tõ gr̃a liberauit. Et qui-
dẽ mors ꝑ iuſtitiã, ſuã peregit uictoriã: qa iuſtus exſoluẽ-
do q̃ nõ rapuit iure oĩno qđ amiſerat recepit. Vita uerò
qđ ad ſe ptinuit ꝑ ſapiẽtiã adimpleuit: q̃ nobis uitæ & di
ſciplinæ documẽtũ ac ſpeculũ extitit. Porrò gr̃a ex illa ut
dictũ eſt ptãte pc̃tã dimiſit: qua oĩa quæcũq; uoluit fecit.
Mors itaq; xp̃i mors eſt meæ mortis: quia ille mortuus
eſt, ut ego uiuerẽ: quo pacto em̃ iã nõ uiuat, ꝑ q̃ moriť ui-
ta? Aut qs iã in uia morũ ſeu rerũ notitia errore timebit
duce ſapiẽtia? Aut unũ iã reus timebiť: quẽ abſoluit iuſti-
Ioã.14. tia? Vitã qdẽ ſe ipſe ꝓhibet in euangelio: ego ſum, inqẽs,
1.Co.1. uita. Porrò duo ſequẽtia teſtať apl's dicẽs. Qui factus eſt
nobis iuſtitia & ſapiẽtia à deo p̃re. Si ergo lex ſpũs uitæ ĩ
xp̃o Ieſu liberauit nos à lege pc̃ti & mortis: ut qd adhuc
morimur & nõ ſtatim ĩmortalitate ueſtimur? Sane ut dei
ueritas impleať. Quia em̃ miam & ueritatẽ diligit deus:
neceſſe eſt mori quidẽ hoĩem qđ p̄dixerat deꝰ: ſed à mor-
te tñ reſurgere: nec obliuiſcaťmiſereri deꝰ. Ita ergo mors
& ſi non ꝑpetuo dñať: manet tñ ꝓpter ueritatẽ dei uel ad
tp̃s in nobis: quẽadmodũ pc̃m̃ & ſi iã nõ regnat in nr̃o
Rom.7. mortali corpore: nõ tñ deeſt penitꝰ nobis. Proinde pau-
lus ex parte quidẽ liberatum ſe à lege pc̃ti & mortis glo-
riatur: ſed rurſum ſeu utraq; nihilominꝰ lege aliqua gra-
uari ex parte cõqueriť: ſiue cũ aduerſus peccatũ miſerabi
liter clamat: inuenio aliã legem in membris meis &c. ſiue
cũ ingemiſcit grauatus (haud dubiũ quin lege mortis)
Gala.2. redemptionẽ expectans corporis ſui. Siue itaq; hæc, ſiue
alia quæcũq; in hũc modum prout in talibus in ſuo qſq;
abũdat ſenſu ex occaſiõe ſepulchri xp̃ianis ſenſibus ſug-
geram: puto ꝙ nõ mediocris dulcedo deuotionis: infun-
dať cominus intuẽti: nec parum proficiť cernendo etiam
corporalibus oculis corporalem locũ dñicæ quietis. & ſi
quippe iam uacuũ ſacris mẽbris: plenum tñ noſtris & Io-
cũdis admodum ſacramentis. Noſtris inquam noſtris, ſi
tamẽ tam ardenter amplectimur, quàm indubitãter tene-
Coll.2. mus quod apl's ait. Conſepulti enim ſumus per baptiſmũ
in mortem: ut quomodo ſurrexit xp̃s à mortuis ꝑ gloriã
patris: ita & nos in nouitate uitæ ambulemꝰ. Si enim cõ-
plantati facti ſumus ſimilitudini mortis eius: ſimul & re-
ſurrectionis erimus. Quã dulce eſt peregrinis poſt multã
longi itineris fatigationẽ: poſt plurima terræ maris q̃ pe-
ricula: ibi tandem quieſcere: ubi & agnoſcitur ſuum dñm
quieuiſſe. Puto iam præ gaudio non ſentiunt uiæ laborẽ
nec grauamen reputant expenſarum: ſed tanquam labo-
ris præmium curſus ue brauium aſſecuti: iuxta ſcripturæ
ſentẽtiam: gaudent uehementer cum inuenerint ſepul-
chrum. Nec caſu uel ſubito aut ueluti lubrica popularis
fauoris opinione: id tam celebre nomen ſepulchrum na-
ctum eſſe putetur: cũ hoc ipſum tantis retro temporibus
Eſaias tã aperte prædixit. Et erit, inquit, in die illa radix
ieſſe qui ſtat in ſignum populorum: ipſum gentes depre-
cabuntur: & erit ſepulchrum eius glorioſum. Reuera er-
go impletum cernimus quod legimus prophetatum: no-
uum quidem intuenti, ſed legenti antiquũ: ut ſic aſſit de
nouitate iocunditas: ut de uetuſtate nõ deſit authoritas.
Et de ſepulchro iſta ſufficiant.

De Bethfage. Capitulum duodecimum.

QVid de bethfage dicã uinculo ſacerdotũ: quã
penè prætericrã: ubi & cõfeſſionis ſacramẽtũ:
& ſacerdotalis miniſterii myſteriũ cõtinetur?
Bethfage quippe domꝰ buccæ interpretatur
Ro.10. Scriptũ eſt aũt. Prope eſt uerbũ ĩ ore tuo & in corde tuo.
Non in alterum tm̃, ſed ſimul ĩ utroq; uerbũ habere me-
mineris. Et quidẽ uerbũ in corde pc̃tõris operať ſalutife-
ram contritionẽ: uerbũ uerò in ore, noxiã tollit cõfuſio-
nem ne impediat neceſſariã confeſſionẽ. Ait em̃ ſcriptura.
Eſt pudor adducens pc̃m̃, & eſt pudor adducẽs gl'iã. Bo-
nus pudor eſt quo peccaſſe aut certè peccare cõfunderis: Eccle.4.
& oĩs licet humanus arbiter fortè abſit: diuinũ tãquã hu-
manũ tãto uerecundius reuereris aſpectũ: quãto & uerĩꝰ
deũ quã hoĩem cogitas puriorẽ: tãtoq; eũ grauius offen-
di à peccãte, quãto cõſtat lõgius ab illo eſſe oẽ pc̃m̃. Hu-
iuſcemodi ꝓculdubio pudor fugat opprobriũ: parat glo
riã: dũ aut pc̃m̃ oĩno non admittit: aut certè admiſſum &
pœnitẽdo punit & cõfitendo expellit: ſi tñ gloria etiã nr̃a
hæc eſt teſtimoniũ conſciẽtiæ nr̃æ. Qđ ſi qſpiã cõfiteri cõ
fundiť, id quoq; unde cõpũgiť talis pudor pc̃m̃ adducit
& gloriã de cõſciẽtia ꝑdit: qñ malũ qđ ex ꝓfundo cordis
cõpunctio conať expellere: pudor ineptꝰ obſtruſo labio-
rũ oſtio non ꝑmittit exire: cũ eũ exẽplo Dauid dicere po
tiꝰ oporteat: & labia mea nõ ꝓhibebo dñe tu ſciſti. Qui &
ſeipſum redarguẽs puto ſuꝑ hoĩm ſtulto & irrõnabili pu- Pſal.29.
dore: qm̃ tacui, inqt, inueterauerunt oſſa mea. Vñ & optat
oſtiũ poni circũſtãtiæ labiis ſuis: ut oris ianuã & aperire Pſal.
confeſſioni: & defenſioni claudere norit. Deniq; & aperte Pſal.
hoc ipſum orãs petit à dño ſciẽs qa cõfeſſio & magnificẽ-
tia opus eius. Et ꝙ uidelicet noſtrã malitiã & ꝙ æque di-
uinæ bonitatis & uirtutis magnificentiã minime tacemꝰ:
magnũ quidẽ geminæ confeſſiõis bonũ, ſed dei eſt donũ.
ait itaq;. Non declines cor meũ in uerba malitiæ ad excu
ſandas excuſatiões in pc̃tis. Quãobrẽ miniſtros uerbi ſa- Vbi
cerdotes caute neceſſe ẽ ad utrũq; uigilare ſolicitos quo pra.
uidelicet delinquẽtiũ cordibꝰ tãto moderamine uerbum
timoris & cõtritionis infigãt quatenus eos nequaquã à
uerbo cõfeſſionis exterreãt: ſic corda apiãt ut ora nõ ob-
ſtruãt: ſed nec abſoluãt etiã compunctũ, niſi uiderint & cõ
feſſum: qñ quidẽ corde crediť ad iuſtitiã: ore aũt confeſſio
fit ad ſalutẽ. Alioqn à mortuo, tanquã qui nõ eſt. perit cõ
feſſio. Quiſquis igitur uerbum in ore habet & ĩ corde nõ
habet: aut doloſus eſt aut uanus. Quiſquis uerò in corde
& non in ore aut ſuperbus eſt aut timidus.

De bethania. Capitulum tredecimum.

SAnè nõ oĩno & ſi multũ feſtinẽ: debeo trãſire
ſilẽter domũ obediẽtiæ bethaniã uidelicet ca-
ſtellũ mariæ & marthæ in quo lazarus eſt reſu
ſcitatus: ubi nimirum & utriuſq; uitæ figura &
dei erga pc̃tõres mira clemẽtia: nec nõ & uirtus obedien-
tiæ una cũ fructibꝰ pniæ cõmẽdať. Hoc ergo in loco bre-
uiter intimatũ ſufficiat: ꝙ qdẽ ne ſtudium bonæ actionis,
nec ociũ ſanctæ contẽplationis, nec lachryma pœnitentis
extra bethaniã accepta eſſe poterũt illi q̃ tãti habuit obe-
dientiã: ut uitã quã ipſam ꝑdere maluerit: factus obediẽs
p̃ri uſq; ad mortẽ. Hæ ſunt illæ ꝑfecto diuitiæ quas ſermo
ꝓpheticus ex uerbo dñi polliceť: cõſolabiť inquiẽs dñs Zach.1.
ſion: conſolabiť oẽs ruinas eius: & ponet deſertũ eiꝰ qua
ſi delitias, & ſolitudinẽ eius quaſi hortũ dñi: gaudium &
lætitia inueniet in ea gr̃arũ actio & uox laudis. Hæ igiť
orbis delitiæ, hic theſaurꝰ cæleſtis, hæc fideliũ hæreditas
ppl'orũ ur̃æ ſunt chariſſimi credita fidei, ur̃æ prudẽtiæ &
fortitudini cõmẽdata. Tũc aũt cæleſte depoſitũ ſecure &
fideliter cuſtodire ſufficitis ſi nequaquam de ipſa ur̃a pru
dentia uel fortitudine. ſed de dei tm̃ adiutorio ubiq; p̄ſu-
mitis. ſciẽtes qa nõ in fortitudine ſua roborabiť uir: & iõ
dicẽtes cũ ꝓpheta. Dñs firmamẽtũ meũ & refugiũ meũ
& liberator meꝰ, & illud: fotitudinẽ meã ad te cuſtodiam:
qa deus ſuſceptor meus: deus meus, miſericordia eiꝰ præ- Pſal.17.
ueniet me. Et itẽ. Nõ nobis dñe nõ nobis, ſed nomini tuo Pſal.58.
da gloriã: ut in omnibus ſit ipſe benedictus qui docet ma
nus ueſtras ad prælium: & digitos ueſtros ad bellum. Pſal.113.

Incipiunt capitula ſermonis ſequentis, ad clericos de cõ
temptu mundi, aliàs de perſequutione ſuſtinenda.
Quod nemo conuerti ad dominum niſi dei uolũtate præ i
uentus & eius uoce interius clamante poſſit.
Quod ipſa uox domini omnibus ſeſe offerat, & animã ſibi ii
ipſi nolentem præſentet.
Quod per hanc

iii Quòd ꝑ hanc aĩæ ratio quaſi in libro oĩa mala ꝓpria deꝓ
hendere, reprehẽdere, diiudicare, & diſcernere ualeat.
iiii Quòd q diligit iniquitatem nõ ſolũ animã: ſed etiam car-
nem ſuam odire probetur.
v De pœna poſt mortẽ tã aĩæ quã carnis & pniã ĩfructuoſa.
vi In præſenti uermis cõſcientiæ ſentiendus ac ſuffocandus
nõ ĩ immortalitatẽ fouendus & nutriendus.
vii Quòd facile quibuſdã uidetur ut uoci diuinæ obtẽperet
uoluntas humana.
viii Qualiter uoluntas hominis per gulã curioſitatẽ ac ſuper
biã & ꝑ oẽs ſenſus carnis renitať uoci diuinæ.
ix Vt ratio aĩæ iam tãdem uexata præſumptæ facilitatis ar-
guatur & difficultate confundatur.
x Reſpiratio cõſolationis quãdo huiuſcemodi pauperibus
ſpiritu beatitudinẽ audit ꝓmitti regni cæleſtis.
xi Quòd hoc regnũ ſperare non poſſit in cuiꝰ adhuc carne
pc̃m̃ regnat, & ideò attendẽdũ qđ ſequiť Beati mites.
xii Appetitus gulæ & libidinis actus & exitus qs habeať: cu-
rioſitas, uanitas & amor diuitiarũ quẽ finẽ habeant.
xiii De indigna ſeruitute uiciorũ & incertitudine mortis.
xiiii De infidelitate diuitiarum congregatarum.
vv Quòd tpalia opa quaſi ſemina ſunt mercedis æternæ.
xvi Quòd impoſſibile ſit peccãtem latere.
xvii Quid ſentiendum de his qui impie agunt ſi & illi pereũt
qui bona bene non fecerunt.
xviii Quòd ſpiritui timore dei correpto & ad bonum parato
reſiſtat caro.
xix Contra hanc luctam lugendum, poſt luctam cõſolandum:
quia beati qui lugent.
xx Poſt luctum & conſolationem ad cæleſtia contemplanda
accedendum eſt.
xxi In hac contemplatione quiſcẽdum guſtuq; eius delectã-
dum & erudiendum.
xxii Quòd guſtu cõtẽplationis refectꝰ habet intelligere diui-
na: quia beati qui eſuriunt & ſitiunt iuſtitiam.
xxiii Quòd pc̃tã noſtra punita & remiſſa nec iterata nil obeſſe
poſſunt ſed cooperantur potius in bonum.
xxiiii De miſericordia quæ pœnitenti promittitur ac miſerant
Beati inquit miſericordes.
xxv Quòd ut deꝰ uideať cor mũdãdũ eſt: qa Bt̃i mũdo corde.
xxvi De peccato, peccante & pacifico.
xxvii Increpatio ad ambitioſos qui non prius ipſi mũdato cor
de ſe deum aliis pacificare præſumunt.
xxviii Admiratio ꝙ quidã ſupremũ pacificorũ gradũ ſibi uſur
pant q nullũ inferiorũ nec primũ quidẽ attigerũt.
xxix Exprobratio ꝙ incontinentes ſacros ordines impudẽter
temerare non uerentur.
xxx Exhortatio ad pœnitentã & ut prius humilia ſapiant: ut
poſtmodum digne alta conſcendant.
xxxi De perſecutione ſuſtinẽda ſm ultimã beatitudinẽ: beati
qui pſecutionẽ patiunť. Bt̃i eritis cũ uos oderint &c.
Expliciunt capitula ſermonis ad clericos
de contemptu mundi.

Quòd nemo cõuerti ad dñm niſi dei uolũtate præ
uẽtus & eius uoce interius clamãte poſſit. Ca.I.

AD audiendũ ut credimus uerbũ dei cõueniſtis
neq; em̃ cã nobis alia ueſtræ huius tã auidæ cõ
curſionis occurit. Approbamꝰ utiq; deſideriũ
hoc, & laudabili ſtudio cõgaudemus. Beati em̃
Ioan.5. qui audiunt uerbum dei & ſi cuſtodiunt illud. Beati qui
momores ſunt mandatorũ eius: ſed ut faciant ea. Nimirũ
uerba uitæ æternæ habet, & uenit hora utinam & nunc
ſit; qñ audient uocem eius & qui audierint uiuent: ſiqui-
dem uita in uoluntate eius. Et ſi uultis ſcire: uoluntas eiꝰ
Exo.19. conuerſio noſtra. Deniq; ipſum audite. Nunquid uolũta
tis meæ eſt mors impii ait dñs: & non magis ut conuerta-
tur & uiuat? Ex quibus uerbis euidenter agnoſcimꝰ qm̃
uera nobis uita non niſi in conuerſione eſt: nec aliter ad
Mat.18. eam patet ingreſſus dicente domino. Niſi conuerſi fueri-
tis & efficiamini ſicut paruuli: non intrabitis in regnũ cæ
lorũ. Merito ſanè paruuli ſoli intrant; nam puer paruulus
minat eos: qui in hoc ipſum natus & datꝰ eſt uobis. Quæ
ro igitur uocẽ quã audiant mortui, & cũ audierint uiuãt,
fortè em̃ & mortuis euangelizare neceſſe eſt. Et occurrit
interim uerbũ breue: ſed plenũ qđ os dñi locutũ eſt ut ꝓ-
pheta teſtať. Dixiſti ait (loquẽs ſine dubio ad dñm deum
ſuũ) cõuertimini filii hoim. Nec immerito ſanè à filiis qdẽ Hiere.3.
hoĩm uideť exigẽda cõuerſio: pc̃tõribus utiq; neceſſaria.
Nã ſupernis ſpiritibꝰ ea magis q̃ rectos decet indicta lau
datio eſt: eodẽ ꝓpheta pſallẽte: lauda deũ tuũ ſion. Cæte-
rũ qđ ait dixiſti: meo q̄dẽ iudicio non negligẽter prætereũ- p̄s.147.
dũ eſt: nec ſimpliciter audiendũ. Quis em̃ humanis cõ-
parare audeat dictis: qđ dixiſſe diciť deus? Viuus ꝑfecto
eſt ſermo dei & efficax, & uox eiꝰ in magnificẽtia & uirtu
te. Deniq; ipſe dixit & facta ſunt. Dixit. Fiat lux & facta
eſt lux. Dixit. Cõuertimini filii hominũ, & conuerſi ſunt.
Ita planè cõuerſio animarũ opus diuinæ uocis eſt nõ hu-
manæ. Simon ioannis piſcator hoĩm in hoc ipſum uocatꝰ
& conſtitutus à dño: incaſſum tñ & ipſe laborans tota no
cte nil capiet donec in uerbo domini rhete iactans: con-
cludere poſſit multitudinem copioſam. Vtinam iactemus
& nos hodie in hoc uerbo rhete uerbi, & experiamur qđ
ſcriptum eſt. Ecce dabit uoci ſuæ uocẽ uirtutis. Si menda
cium loquimur: id planè de ꝓprio eſt. Sed & tunc forſitã p̄s.67.
noſtra iudicabiť uox eſſe nõ dñi: ſi quæramus q̃ nr̃a ſunt:
nõ quæ ieſu xp̃i. Cæterũ & ſi loqmur iuſtitiã dei & gloriã
dei q̃rimus: effectum tñ eo ſolo ſperare: ab eo poſtulare ne
ceſſe eſt, ut uoci ſuæ uocem uirtutis accommodet. Ad hãc
ergo interiorem uocẽ aurẽ cordis erigi ammonemus: ut
loquentem deũ intus audire quàm foris hoĩem ſtudeatis.
Illa enim uox magnificentiæ & uirtutis, deſerta cõcutiẽs
deſerta diſcutiens: torporem excutiens animarum.

Quòd ipſa uox dñi oĩbus ſe offerat & animã ſibi-
ipſi nolentem præſentet. Cap.II.

NEc ſane laborandũ eſt ut ad uocis huius perue
niať auditũ: labor eſt potius aures obturare ne
audias. Nimirũ uox ipſa ſe offert: ipſa ſe ĩgerit
nec pulſare ĩterim ceſſat ad oſtia ſingulorũ. De
niq; q̃dragnita annis inqt ꝓximus fui gñatiõi illi, & dixi p̄s.94.
ſemꝑ hi errãt corde. Adhuc nobis ꝓximꝰ eſt. Adhuc loqť
& nõ eſt fortè q audiat: adhuc dicit: hi errãt corde: adhuc
ſapiẽtia clamitat ĩ plateis. Redite præuaricatores ad cor.
Hoc nẽpe initiũ loquẽdi à dño, & hoc uerbũ ad oẽs q cõ
uertunť ad cor præceſſiſſe uideť, & nõ mõ reuocãs eos: ſed
reducẽs & ſtatuẽs cõtra faciẽ ſuã. Eſt em̃ nõ tãtũ uox uir-
tutis ſed & radiꝰ lucis annũciãs pariter hoĩbꝰ pc̃tã eorũ, &
illuminãs abſcõdita tenebrarũ. Nec uerò ulla ĩternæ huiꝰ
uocis ac lucis differẽtia eſt: cũ unꝰ idẽq; ſit dei filiꝰ & uer
bũ patris & ſplẽdor gloriæ, ſed & aĩæ quoq; ſubſtãtiæ in
ſuo quidẽ genere etiã ipſa ſpiritalis & ſimplex ſine ulla di
ſtinctione ſenſuum ſi tota, ſi tamen tota dicenda eſt: uidẽs
pariter & audiens uideatur. Quid enim illo agitur ſiue ra
dio ſiue uerbo: niſi ut nouerit ſemetipſam? Aperiť ſiqui-
dẽ cõſcientiæ liber reuoluiť miſera uitæ ſeries: triſtis que-
dã hiſtoria replicať, illuminať rõ, & euoluta memoria ue-
lut quibuſdã eius oculis exhibeť: utraq; uerò non tam ip-
ſius eſt aĩæ quàm aĩa ipſa: ut eadẽ ſit & inſpiciẽs & inſpe-
cta cõtra ſuã ſtatuta faciẽ, & a uiolẽtis qbuſdã apparitori
bus inuulſarũ utiq; cogitationũ coacta ꝓprio interim iu
dicanda aſſiſtere tribunali. Quis ſanè iudiciũ hoc ſine tri
bulatione ſuſtineat? Ad meipm̃ aĩa mea turbata eſt, ait ꝓ-
pheta dñi, & tu cõtra faciem tuã ſine arguitione: ſine tur p̄s.142.
batione, ſed confuſione, ſtatui non poſſe miraris.

Quòd ꝑ uocẽ dei animæ rõ quaſi in libro oĩa ma
la ꝓpria deprehendere, reprehendere, diiudicare, & di
ſcernere, ualeat. Caput.III.

NEc à me ſperes audire qd in memoria tua rõ de-
prehendat: qd diiudicet, qd diſcernat. Applica in
tus auditũ: deflecte oculos cordis, & proprio di
ſces experimento quid agatur. Nemo enim ſcit
quæ ſunt in hoĩe niſi ſpiritus hominis qui in ipſo eſt. Si ſu
perbia: ſi inuidia, ſi auaritia, ſi ambitio, aut ſimilis aliqua

peſtis abſcondita eſt, uix effugere poterit hoc examen: ſi fornicatio, ſi rapina, ſi crudelitas, ſi fraus ulla, aut quælibet culpa admiſſa eſt: internum hūc iudicem non latebit, reus ipſe nec inficiabitur corā eo: tranſit eñi uelociter totus ille pruritus delectationis iniquæ, & uoluptatis: illecebra tota breui finita eſt: ſed amara quædā impreſſit ſigna memoriæ: ſed ueſtigia fœda reliquit. In illud ſiquidem repoſitorium uelut in ſentinā aliquam tota decurrit abominatio, & immundicia tota defluxit. Volumen grande cui uniuerſa inſcripta ſunt ſtilo utiq; ueritatis: amarum iam uenter tolerat, & ſi fauces miſeras breui tranſitu dulcedine quadā friuola uiſum eſt oblectaſſe, uentrem meum doleo miſer, uentrem meum doleo. Quidni doleam uentrem memoriæ: ubi tanta congeſta eſt putredo? Quis noſtrum fratres exteriorem hanc ueſtem qua tegitur, ſi repēte obſcœnis undiq; ſputis illitam, & fœdiſſimis quibuſq; ſordibus inquinatam conſideret: non uehemēter exhorreat nō uelociter exuat, nō indignāter abiiciat? Itaq; q nō ueſtē ſed ſemetipm intus ſub ueſte talē reperit: eò āplius doleat & animo cōſternet oportet: quo ꝓpius tolerat ꝗ exhorret. Neq; ei ut tunicā abiicit ſuā, ſic abiicere cōtaminata aīa poterit & ſeipſā. Deniq; qs in nobis tātæ patiētiæ ē & uirtutis, ut ſi fortè (quēadmodū de maria ſorore moyſi legit) carnē ſuā ſubitanea quadā lepra male cadētē uiderit: æquo aīo ſtare poſſit & gr̄as agere creatori: Quid uerò eſt caro iſta: niſi corruptibilis q̄dā tunica qua ueſtimur. Aut qd lepra hæc corporea electis oībꝰ æſtimāda: niſi paternæ ṽga correptiōis & purgatio cordis? Ibi tribulatio uehemēs & iuſtiſſima cā doloris eſt: cū excitatꝰ à ſomno miſeræ uoluptatis interiorē cœperit qs dephēdere leprā: quā ſibi in mlto ſtudio & labore quæſiuit. Licet eñi nemo oderit carnē ſuā: ſed multominꝰ odiſſe poterit aīa ſeip̄am.

Quod diligens iniquitatem odit aīam & carnem ſuam. Ca.IIII.

Pſ.10. AT fortè aliquem moueat illud de pſalmo, Qui diligit iniqtatē odit aīam ſuam. Ego aūt dico: odit & carnē. An nō odit cui gehēnæ cumulos mercat indies, & cui ſcd'm duriciā ſuā & cor impœnitēs theſaurizat irā in die iræ? Cæterū hoc odiū tā carnis: quā aīæ: nō i affectu ſed i effectu potiꝰ iuenit. Sic nimirum odit & freneticꝰ carnē ſuā: cū ſibiipſi manꝰ iferre laborat: rōnis deliberatiōe ſopita. An uerò grauior ulla freneſis iudicatur: quàm impœnitētia cordis & peccādi obſtinata uolūtas? Siqdē manꝰ nepharias iniicit ſibiipſi: nec carnē ſed mētē lacerat & corrodit. Si uidiſti hoīem ſcalpere manꝰ & uſq; ad ſanguinē cōfricare: euidētē habes i eo ſimilitudinē aīæ peccātis expſſā. Cedit ſiqdē uoluptas illa dolori, & ſuccedit pruritui cruciatꝰ. Neq; id ignorabat ſed diſſimulabat ille dū ſcalperet. Sic laceramꝰ: ſic exulceramus ꝓpriis manibꝰ aīas infœlices: niſi ꝗ tāto grauiꝰ quāto excellētior eſt ſpūalis creatura & cui difficiliꝰ medeat. Neq; id quidem inimicitiarū ſtudio gerimus: ſed ſtupore quodam inſenſibilitatis internæ. Effuſus ſiquidem animus, dāna interiora nō ſentit: qa nec intus eſt ſed in uentre for-
Matt.6. ſitan aut ſub uentre. Deniq; & animus quorundam in patinis, quorundam in loculis inuenitur. Vbi eſt theſaurus tuꝰ, inquit, ibi eſt & cor tuū. Quid uerò mirū ſi ꝓpriā minime ſentiat aīa læſionē: quæ ſuiipſius oblita, & pœnitus abſens ſibi in longinquā profecta eſt regionem? Erit autē cū in ſemetip̄am reuerſa cognoſcet: quàm crudeliter miſeræ uenationis obtētu euiſcerauit ſemetip̄am. Neq; enim id ſentire poterat: dum uilem muſcarū prædam deſiderio captans inſatiabili aranearum inſtar ex uiſceribus ꝓpriis intexere rhetia uideretur.

De pœna tam animæ quàm carnis & pœnitentia infructuoſa poſt mortem. Ca.V.

ERit aūt hic reditꝰ ſine dubio uel poſt mortē: cū uniuerſa qbus ad uagādū foras & inutiliter ſeſe occupandū in eā q̄ præterit huius mūdi figurā egredi cōſueuerat, oſtia corpis clauſa erūt, ut neceſſario maneat in ſeip̄a: cui nullus iā pateat exitus à ſeipſa. Verū is qdē pniciosiſſimꝰ erit reditus & miſeria ſempiterna: qñ iā pœnitentia haberi poterit, agi non poterit. Vbi eñi deerit corpus actus nō erit. Sane ubi nulla fuerit actio, nec ſatiſfactio quidē ulla poterit inueniri. Quo circa pœnitentiā qdē habere, doiere eſt: nā pœnitentiā agere remediū doloris eſt. Neq; eñi carēti manibus erit ultra leuare cor in cœlū cū manibus: ſed qſqs ante obitū carnis nō redierit ad ip̄m: in ſeipſo maneat neceſſe eſt in æternū. Sed in quali ſeipſo? qualem ſeſe fecerit in hac uita: qualē inuenerit exiens ab hac uita: niſi ꝗ fortaſſe erit nōnūquā deterior: nā melior qui malus eſt nūquā erit. Habet enim hoc ipſum qd' nūc ponit qñq; recipere corpꝰ: nō tamē ad pœnitētiā ſed ad pœnā. Vbi nimirū peccati ipſiꝰ & carnis quodāmodo ſimilis uidebit eſſe cōditio: ut quēadmodū culpa ſemp puniri poterit: nec unquā poterit expiari, ſic nec in corpore aliqñ tormēta finiri, nec corpus ipſum exinaniri ualeat in tormētis. Merito quidē ultio ſempiterna deſæuiet ꝗ nūquā poſſit culpa deleri, & nec ſubſtātia carnis deficiet: ne ſimul cogat etiā afflictio carnis terminari. Hæc fratres mei qui pauet cauet: nā qui negligit incidit.

Quod uermis cōſciētiæ i præſenti ſentiri ac ſuffocari debet: nō in imortalitatē foueri ac nutriri. Ca.VI.

VT ergo redeamus ad uocē unde ꝓceſſimꝰ expedit nobis profecto redire ad cor dū illic iter quo oſtēdat nobis ſalutare ſuū: q tāto ſtudio pietatis illuc reuocat p̄uaricatores. Nec ſentiri interim pigeat morſus uermis interni: aut periculoſa quædā animi amaritudo, & pernicioſa mollicies perſuadere queat: ut præſentē uelimus diſſimulare moleſtiā. Optimū eſt tūc ſentiri uermem, cū poſſit etiā ſuffocari. Itaq; mordeat tūc ut moriat, & paulatim deſinat mordere mordēdo. Rodat interim putredidinē ut rodēdo cōſumat, & ipſe quoq; pariter cōſumat: ne foueri incipiat in immortalitatem. Ver-
mis, inquit, eorū nō moriet: & ignis eorū non extinguet. Eſai.66.
A facie illorū morſuū qs ſuſtinebit? Multiplex eñi nunc cōſolatio arguētis cōſcientiæ releuat cruciatū. Benignus eſt deus q nō patit nos tentari ultra quàm poſſumus, nec uermē hūc ſupra modū patit malignari. Maximeq; inter initia conuerſionis oleo miſericordiæ linit ulcera: ut nec morbi quātitas nec difficultas curatiōis ultra quàm expedit innoteſcat: magis autē arridere uidetur facilitas quædā quæ poſtmodū euaneſcit: qñ iam exercitatos habenti ſenſus certamen fortè dat ut uincat, & diſcat quoniā oīm potentior eſt ſapiētia. Interim ſanè audies quis uocē dñi: redite præuaricatores ad cor, & tātis in interiore cubiculo obſcœnitatibus deprehēſis: ſingula quæq; rimari ſatagit, & quonā hæc influxerint aditū curioſus ueſtigator explorat: nec difficile patet foramen: imo & foramina continenti. Sed nec parum illi ex hac conſideratione doloris accedit: cum per feneſtras proprias mors iſta deprehēditur introiſſe. Multa ſiquidem admiſiſſe uidetur petulātia oculorum: multa pruritus aurium: multa quoq; olfaciendi guſtandi tangendiq; uoluptas. Nam ſpiritualia quidē uitia: quorū ſupra meminimꝰ: difficile adhuc prout ſunt, carnalis examinet: unde fit ut q̄ ſunt grauiora aut minus aut minime ſentiat: nec tā ſuperbiæ aut inuidiæ quàm flagitioſorum aut facinoroſorum recordatione actuū mordeatur.

Quòd quibuſdā facile uidetur, uoluntatem humanā obtemperare uoci diuinæ. Cap.VII.

ET ecce iterū uox de nubibꝰ dicēs: peccaſti qeſce. Et qd' dicit, tale eſt. Iā ſentinas redūdās domū oēm intolerabili fœtore cōtaminat, & uanū tibi eſt, dū adhuc ſordes influant, exhaurire dū peccare nō deſtiteris pœnitere. Quis eñi eorū ieiunia ꝓbet q ad lites & cōtētiōes ieiunāt, & ꝑcutiūt pugno impie, ſed & uolūtates & uoluptates ꝓpriæ iueniunt in eis? Nō tale eſt ieiuniū quod elegi dicit dñs. Claude feneſtras morti:

morti: obſcera aditus: foramina obſtrue diligēter: & ſic demū nō ſubeuntibus nouis: ſordes poteris expurgare uetuſtas. Eſtimat hō facile qd' iubet implēdū: tāquā ignarus exrcitii ſpūalis. Quis eñi ꝓhibeat, inqt, quo minus imperē mēbris meis? Indicit igit gulæ ieiunia: crapulā interdicit: obturari præcepit aures ne audiāt ſanguinem: auertit oculos ne uideant uanitatē: manus nō ad auaritiā ſed ad eleemoſynā magis extendit: qbus fortè & laborē impone-
Ephe.4. re uelit prohibens latrocinia: ſicut ſcriptū eſt. Qui furabatur iā nō furet: magis aūt laboret manibus ſuis qd' bonū eſt: ut habeat unde tribuat neceſſitatē patiēti. Cæterū dū ſuas qbuſq; mēbris in hūc modū leges ꝓmulgat & decreta ꝓponit: iterrūpūt ſubito uocē iubētis, & uno impetu clamant. Vñ hæc noua religio? Facere iubes ut libet. Sed inuenit q nouis decretis obuiet: qui nouis legibus cōtradicat. Quis enim ille eſt inquit? Et illa. Nimirum ipſa quæ paralityca iacet in domo: & male torquet. Ipſa eſt enim in cuius nos pridem deputaſti obſequium (ſi non ignoras) ad obediendum utiq; concupiſcentiis eius. Expaluit miſer ad hanc uocē & confuſus obmutui: anxiabat enim in eo ſpūs eius. At mēbra qdē ad ſuā illā infœliciſſimā dñam incunctanter accedunt: ut aduerſus dñm crudeliter interpellent. & imperia duriora cauſent. Plangit gula perſimoniæ ſibi modū adhibitū: prohibitā crapulæ uoluptatem. Oculus quæritur indictas lachrymas: petulantiā interdictam. Quibus hæc & ſimilia proſequentibus excitata: & uehementer exacerbata uoluntas: ſomnium ne eſt inquit, an fabula quod narratis? Tum uerò oportunū ſuæ tēpus nacta quærimoniæ lingua omnino ait, ſic eſt ut audiſtis. Nam & ego à fabulis & mendaciis iuſſa ſunt reticere, & nihil deinceps niſi ſeriū: imo & pœnitus neceſſariū loqui.

Qualit uolūtas hoīs ꝑ regulā, curioſitatē, ac ſupbiā & ꝑ oēs ſeſꝰ carnis renitit uoci diuinæ. Ca.VIII.

EXilit igitur uetula furens, & totius oblita languoris ꝓcedit horrentibus comis: ueſte lacerata pectore nudo, ſcalpēs ulcera, frendens dētibus & areſcēs, atq; ipſum inficiens aera flatibus uirulentis. Quidni cōfundat ſi qd adhuc ſupeſt rōnis ad talē miſeræ uoluntatis ocurſum & in curſum? Hæc inquit eſt tota tui cōiugii fides: ſic cōpateris male patiēti? uſq; adeo ſup dolorē uulnerū meorum addere pepercíſti? Subtrahendū forſitā ex immoderata dote aliqd uidebat: ſed qd relinqt hoc ſublato? Solū hūc languēti miſere p̄ſtitiſti, & oīa eius obſeqa puēadmodū ſint diſtributa aliquādo cognouiſti. Nūc aūt ſi tibi forſitā morbi huius peſſimi quo laboro: triplex malignitas excidiſſe potuit ſed nō mihi. Siquidē uoluptuoſa ſum, curioſa ſum, ambitioſa ſum, & ab hoc triplici ulcere non eſt in me ſanitas à planta pedis uſq; ad uerticem. Itaq; fauces & quæ obſcena ſunt corporis aſſignata ſunt uoluptati: quādoquidē uelut de nouo neceſſe eſt ſingula recēſeri. Nam curioſitati peſuagus & idiſciplinatus oculus famulantur, at uanitati quidem aures & lingua ſeruiunt: dum per illam impinguat caput meum oleū peccatoris: per hanc ipſā ſuppleo qd' in laudibus meis: alii minus feciſſe uidentur. Valde enim delector & recipere ab aliis: & cum opportune poſſum etiā tradere aliis laudes meas, & meo & alieno ore ſemper cupiēs prædicari. Cui potiſſimū morbo tuū quoq; ingeniū: plurima ſolet adhibere fomenta. Porrò manus ipſas quibus eſt undiq; liber motus: non uni ſpecialiter alicui operi deputamus: ſed modo uanitati: modo curioſitati: modo uoluptati ſedulum ſatis exhibent famulatum. Quibus ita diſpoſitis non mihi hæc omnia uel in uno ſatiſfacere aliquando potuerunt: ꝗ non fatiet oculus uiſu: nec auris impleatur auditu: atq; utinā inter ſpectandum totum aliquādo corpus fieret oculus: aut inter prandēdum in fauces membra omnia uerterētur. Tu ne igit mihi id modicū cōſolatiōis qd' utcūq; medio tēptas ſurripere. Dixit & cū indignatione & furore recedens teneo inquit longumq; tenebo.

Vt rō aīæ iā tādē uexata præſumptæ facilitatis arguatur & difficultate confundatur. CA.IX

IAm uerò rōni ipſa uexatio dat intellectū: iā innoteſcit aliquatenus huius negotii difficultas: iā præſumpta facilitas euaneſcit. Videt eñi memoriā plenā ſpurcitiarū uidet abūdātius alias atq; alias influere ſordes: uidet ipſas feneſtras morti patulas: claudi omnino non poſſe, & ꝗ adhuc præſidens uolūtas languida dñetur: ex cuius ulceribus ſanies uniuerſa ꝑfluxit. Videt eñi aīa ſeſe cōtaminatā: nec per alium ſed ꝑ propriū corpus nec aliunde quàm à ſeipſa. Eſt aūt quodam aīæ, ſicut memoria quæ inficit: ſic uoluntas ipſa q̄ inficit. Deniq; tota ipſa nihil eſt aliud quàm ratio, memoria & uoluntas. Nūc aūt & rō minus habens cæca quodammodo ꝗ hactenus iſta non uiderit, infirma omnino ꝗ recognita quidem præualeat reparare, & memoria fœdiſſima pariter & fœtidiſſima, & uoluntas languida & horrendis ulceribus undiq; ſcaturiens inuenit. At ne quid ex oībus q̄ ſunt hoīs relinquatur, ipſum etiam corpus rebelle eſt, & ſingula membra: feneſtræ ſingulæ quibus mors intrat ad animā: & inceſſanter exuberat ipſa confuſio.

Reſpiratio cōſolationis pauperibus ſpū. Ca.X.

AVdiat ergo aīa q̄cunq; eiuſmodi eſt uocē diuinā, & audiat cū ſtupore & ammiratiōe dicētē.
Beati paupes ſpū, qm̄ ipſorū eſt regnū cælorū. Matt.5.
Quis ſpū pauperior, eo q in toto ſpū ſuo nō inuenit, requiē, nō inuenit ubi caput reclinet? Hoc q̊q; cōſiliū pietatis: ut q ſibi diſplicet, placeat deo, & q propriā domū odit, domū utiq; plenā ſpurcitiæ & infœlicitatis, inuitetur ad domū gloriæ: domū nō manufactā æternā in cælis. Nec mirū ſi ad huius dignatiōis magnitudinem expaueſcit, ſi difficile credit huic auditui, ſi uehemēti ſtupore ammirat, & ait, ergo ne btm̄ hoīem miſeria facit? Cæterū qſqs eiuſmodi es nō diffidas: nō miſeria ſed miſericordia facit btm̄: ſed huius propria ſedes miſeria eſt, ut humiliatio in humilitatē tranſeat: neceſſitas in uirtutē. Pluuiā
uolūtariā inqt ſegregabis deus hereditati tuæ & infirma Pſ.67.
ta eſt tu uerò ꝑfeciſti eam. Vtilis ꝓrſus infirmitas q̄ medici manū reqrit & ſalubriter à ſe deficit quē perficit deus.

Quòd regnum ſperare nō poſſit in cuius adhuc carne peccatum regnat. Cap.XI.

SEd quia nō eſt uia ad regnū dei ſine primitiis regni: nec ſpare pōt cæleſte regnū, cui nec ſup ꝓpria membra adhuc regnare donat: ſequitur
uox dicens. Beati mites: qm̄ ipſi hæreditabunt Matt.5.
terrā. Ac ſi euidētius dicat. Mitiga effrenos uolūtatis motus, & crudelē beſtiā manſuefacere cura: ligatꝰ es, ſoluere ſtudeas quod rūpere omnino non poſſis: eua tua uita eſt: uim facere aut catenus eam offendere nullo modo præualebis, nec mora reſpirās hō inter hæc uerba: atq; id quoq; facilius reputās licet uerecundus accedit, & delinire ſatagit uiperā inflammatam, arguit uitæ carnalis illecebras: & cōſolationes ſecularis nugacitatis accuſat: tanquā exiguas & indignas: ſed & breuiſſimas quoq; & pernicioſiſſimas omnibus amatoribus ſuis.

Appetitus gulæ & libidinis & cæterarum uanitatum quem finem habeant. Cap.XII.

SV per hoc ait: nequā & inutili ſeruo tuo & ip̄a fatere nec eñi inficiari potes: uæ in modico qdē tibi uniuerſa eius obſequia ſatiſfacere aliqñ potuiſſe. Voluptas gutturis q̄ tāti hodie æſtimat uix duorū obtinet latitudinē digitorū, & eius tam modicæ partis tam exigua delectatio quanta paratur ſolicitudine: quantā deinde moleſtiam parit? Hinc monſtruoſius dilatātur renes & humeri: hinc tumētes uteri: nō tā impinguant quàm impiguant aruina, & dū carnis onus oſſa nō ſuſtinent: etiā morbi uarii generantur. Sic libidinis illecebroſa uorago, quantis laboribus & diſpendiis interdum & famæ uel honoris, aut etiam uitæ ipſius periculo comparatur, ut ad modicum flagrans ſulphureus uapor furentes ſtimulis agat & apum peruolātium ubi male grata mella fuderit nimis tenaci feriat icta corda morſu, cuius appetitus anxietatis: & uecordiæ actus abominationis &

ígnomíníæ:exítus pœnítudínís& uerecũdíæ plen⁹ eſſe dí
gnoſcít.Cæterũ ſpectacula uana rogo qd corp̃í p̃ſtant:qd
ue aĩæ cõferre uídent.At certe níhíl ín hoĩe cuí curíoſítas
p̃ſit ínueníes.Fríuola prorſus & ínanísac nugatoría con
ſolatío:& neſcío qd íllí duríus ímp̃cer:quàm ut ſp habeat
qđ reqrat:q íocũdæ qetís pacẽ fugítãs:curíoſa ínqetudíe
delectat.Líquet ſanè uel ex hoc ípſo níhíl hís oĩbus dele
ctatíonís íneſſe:quorũ ſol⁹ tranſítus íuuat. Cæterũ uaní
tas uanítatũ quàm níhíl ſít:uel ex íp̃o noĩe manífeſtíus ín
dícat:uanus utíq̃ labor q ſtudío uenítatís aſſumít. O do
xa doxa aít ſapíẽs ín mílíbus mortalíum níhíl alíud quàm
auríũ íſ͂latío uana,& tñ quãta putas ínfœlícítate hæc íp̃a
nõ tã fœlíx uanítas quàm uana fœlícítas parít? Hínc nãq̃
cæcítas cordís ſícut ſcríptũ eſt: Popule me⁹ qte beatífícãt
ín errorẽ te índucũt.Hínc ceruícoſus furor aĩoſítatís:híc
ſuſpítíonís labor anxíus:hínc líuorís crudele tormẽtũ,&
cremãtís ínuídíæ míſeríor quàm míſerabílíor crucíatus,
ſíc díuítíarũ amor ínſatíabílís longe amplí⁹ deſíderío tor
quet aĩam quàm refrígeret uſu ſuo:utpote q̃rũ aq̃ſítío q
dẽ laborís:poſſeſſío uerò tímorís: amíſſío plena dolorís
ínueníť.Poſtremo ubí ml̃tæ opes,multí ẽt q comedũt eas
& uſus qdẽ díuítíarũ apđ alíos:díuítíb⁹ ſolũ nomẽ cedít
& ſolícítudo.Et ín hís oĩb⁹ p̱ tã exíguís aut magís ne exí
guís qdẽ ſed nullís:eã p̱uıp̃ẽdere gloríã:quã nec ocul⁹ uí
dít nec aurís audíuít,nec ín cor hoĩs aſcendít,q̃ p̃parauít
de⁹ dílígẽtíb⁹ ſe:nõ tã ínſípíẽtíæ quã ĩfídelítatís eẽ uídeť.

De ſ͂uítute uítíorũ,& ícertítudíe mortís.Ca.XIII.

NEc ímmeríto ſane mundus híc poſitus ín malí
gno uana p̱míſſíone deludít aĩas & p̱p̱ríæ cõdí
tíoĩs & nobílítatís oblítas:q̃s non pudeat por
císín mínííſterío ſubíugarí:ín deſíderío ſocíarí
nec ſíc tñ ínfœlící edulío ſatíarí.Vñ em̃ hæc tãta puſíllaní
mítas & abíectío tã míſerabílís:ut egregía creatura capax
æternæ btĩtudínís & glĩæ magní deí ut pote cuí⁹ ſít ínſpí
ratíone cõdíta:ſímílítudíne ínſígníta cruore redempta:ſí
de dotata,ſp̃ũ adoptata,míſerã nõ erubeſcat ſub putredíe
hac corporeorũ ſenſuũ gerere ſeruítutẽ? Meríto planè ne
cos qdẽ app̃hẽdere põt:q̃ talẽ deſerẽs ſp̃õſum tales ſeqť
amatores:meríto ſílíq̃s eſurıt & non accepít:q porcos pa
ſcere maluít:quàm p̃mís epulís ſatíarí.Inſan⁹ ſíqdẽ labor
paſcere ſterílẽ q̃ nõ parít & uíduæ bñfacere nolle:omítte
re curã cordís,& curã carnís agere ĩ deſíderío:ímpíngua
rè & fouere cadauer putrídũ ꝙ paulo poſt uermíum eſca
futurũ nullatenus dubítatur. Nã & ſeruíre mammonæ &
auarícíã colere qđ eſt ſeruítus ídolorũ:aut uanítatẽ ſecta
rí prorſus degenerís aĩæ índícíũ eſſe quís neſcíat?

De ínfídelítate díuítíarũ cõgregatarũ.Ca.XIIII.

ESto tñ magna ſínt & honeſtíã q̃ mũdus ínterím
amatoríbus ſuís erogare uídetur:ſed ínfída eſſe
quís neſcíat? Certa nímírũ eorũ breuítas, & íp
ſíus quoq̃ breuítatís fínís íncert⁹ ſæpe uíuẽtẽ
deſerũt:nã moríẽtem nec raro ſequunť. Quíd uerò ĩ rẽb⁹
hũanís certíus morte:qd hora mortís íncertíus ínueníť?
Nõ míſerať ínopíã nõ díuítíasreuereť: nõ generí cuíuſlí
bet:nõ moríbus:nõ íp̃ſí deníq̃ parcít ætatí:níſí ꝙ ſeníb⁹
qdẽ ín íanuís:adoleſcentíbus ín ínſídíís eſt.Infœlíx p̱índe
q ín huíus uítæ tenebrís & lubríco fídẽs prítură ínſumít
operã:nec aduertít qm̃ uapor eſt ad modícũ parẽs, & ua
nítas uanítatũ.Obtínuíſtí tandẽ ambítíoſe,quàm ex lon
go cõcupíeras dígnítatẽ? ſerua qđ habes:ímpleſtí pecu
níoſe loculos tuos? ſolícítus eſto ne p̱das.Vberes fructus
attulít ager tu⁹? dírue horrea tua ut maíora ædífíces:mu
ta quadrata rotũdís:díc aĩæ tuæ habes multa bona repoſí
ta ĩ ãnos pluríſmos.Erít em̃ q dícat: Stulte hac nocte aĩam
Luc.12. tuã repetẽt à te:quæ autem paraſtí cuí⁹ erunt?

Quod temporalía opera quaſí ſemína non
mercedís æternæ. CA.XV

ATq̃ utínã tñ cõgregata perírent & nõ deterí⁹
íp̃ſæ q̃q̃ períret cõgregator eorũ. Eſſet utíq̃
tolerabílí⁹ p̱íturo quã perẽptorío ĩſudare labo
rí.Nũc uerò ſtípẽdía p̃cti mors, & q ĩ carne ſe
mínat:de carne metet corruptíonẽ.Nec em̃ op̱a nr̃a trãſ
eunt ut uídenť:ſed tp̱alía quæq̃ uelut æternítatís ſemína
íacíunť.Stupebít ínſípíẽs cum ex hoc modíco ſemíne co
píoſam uíderít exurgere meſſem ſeu bonã ſeu malam p̱ dí
uerſa qualítate ſemẽtís.Hoc q cogítat:nullũ oĩno paruũ
reputat eſſe p̃ctm̃,ꝙ futurã meſſem potíus æſtímet quàm
ſemẽtem.Semínant ergo dum neſcíunt,& ſemínãt dũ oc
cultãt hoíes íníq̃tatís myſtería:dũ uanítatís cõſílía celãt:
dum perambulant ín tenebrís negotía tenebrarum.

Quòd ímpoſſíbíle ſít peccãtẽ latere. Cap.XVI.

PArıetes ínq̃t ſunt undíq̃:q̃s me uídet? Eſto
nemo te uídeat:nõ tñ nullus.Vídet te ange
lus malus:uídet te angel⁹ bon⁹:uídet & bo
nís & malís maíor angelís de⁹ uídet accuſa
tor:uídet teſtíũ multítudo:uídet & íp̃ſe íu
dex:cuí⁹ te oportet aſſíſtere tríbunalí.Sub cuí⁹ ſanè ocu
lís uelle delínquere tã ínſanũ:quàm horrẽdũ íncídere ín
manus deí uíuẽtís.Nolí eſſe ſecurus:latent ínſídíæ quas
latere non poſſís. Latent ínquam ínſídíæ quas ut depre
hendere íp̃ſe non potes:ſíc non potes íp̃ſe nõ deprehen
dí.Audít planè quí plantauít aurẽ,& q̃ fínxít oculũ íp̃ſe
conſíderat? Non íllíus ſolís arcet radíos macería lapídũ:
quos íp̃ſe creauít:nõ uel íp̃ſe corporís huíus paríes uerí
tatís excludít aſpectũ.Nuda ſunt eíus oculís oĩa:penetra
bílíor eſt ancípítí gladío:íp̃ſas q̃q̃ nõ mõ cernít,ſed & dí
ſcernít cogítatíonũ uías & medullas affectíonũ.Deníq̃ ſí
nõ totã humaní cordís abyſſum,& qcqd ín íp̃ſo latet ín
ſpíceret p̃ íp̃ſo:nõ ílle íã níl ſíbí cõſcíus íudícãtís ſeſe dñí
ſñíam tãtopere formídaret,míhí ínq̃t pro mínímo eſt ut à
uobís íudícer aut ab humano díe:ſed neq̃ meíp̃m íudíco:
níhíl eĩ míhí cõſcíus ſum:ſed nõ ín hoc íuſtífícatus ſum:q
autẽ íudícat me,dñs eſt.Sí tu obíectu paríetís,aut cuíuſlí
bet ſímulatíoĩs prætentu:humana fruſtrarí poſſe íudícía
gloríarís:certus eſto nõ íllũ uera crímína præteríre q de
falſís etíã accuſare crímíníb⁹ cõſueuít:ſí tantopere eíus q
níhílomínus fortè tuã uereať,proxímí cõſcíẽtíã reformí
das:multomín⁹ eos cõtẽnas q̃bus odíoſa magís íníq̃tas,
& lõge amplíus execrabílís corruptío eſt.Sí deníq̃ deum
nõ tímes & ſolos homínũ reuererís aſpectus:memor eſto
homínẽ xp̃m homínũ facta ígnorare non poſſe,ut qđ me
corã attentare mínímè prorſus auderes,multomínus au
deas corã íp̃ſo:quodq̃ non díco nõ líceret ſed nec líberet
qdẽ præſumere uídẽte cõſeruo:ínſpícíẽte dño uel cogíta
re pœnítus exhorreſcas.Alíoquín ſí carnís oculũ magís
quàm gladíũ q carnes habet deuorare formídas,& ís quã
tímor quẽ tímes eueníet tíbí & accídet qđ uererís:níhíl
op̃tũ qđ nõ reueleť uel occultũ qđ nõ ſcíať:argueť à luce
ín lucẽ p̱lata op̱a tenebrarũ:nec mõ obſcenítatũ abomí
nãda ſecreta:ſed íníqua cõmercía uẽdícãtíũ ſacramenta,
& fraudulẽta ſuſpíría adínueníẽtíũ dolos,& íudícía ſub
uertẽtíũ q nouít oĩa nota facíet uníuerſís:cũ cæperít ſcru
tator ílle cordís & renũ ſcrutarí híeruſalẽ ín lucernís.

Quíd ſentíẽdũ ſít de hís q ímpíe agũt.Ca.XVII.

QVíd ergo íbí facturí ſunt:ímo potíus qd paſ
ſurí q crímína cõmíſerũt ubí audíturí ſunt:
Ite ín ígnẽ æternũ:q píetatís op̱a non fece
rũt:Qñ uerò admítteť ad nuptías quí nec
lũbos p̃cínxít ut abſtíneret à malo:nec lu
cernã tenuít ut faceret bonũ:quãdo nec uírgínítatís ínte
grítas nec lampadum claritas:ſolíus oleí poterít excuſare
defectũ? Aut quís íllos manere credẽdus eſt crucíatus:q
ín hac uíta nõ ſolũ mala:ſed fortè peſſíma perpetrãt,ſí ſíc
ſunt crucíãdí quí híc bona receperunt:ut ín medío flam
mæ æſtuãtíbus línguís ne mínímè quídẽ ſtíllæ obtínere
refrígeríũ queant? Caueamus ergo mala opera nec ínclu
dentís ſagenæ fíducía líbere íntra eccleſíã delínquamus:
hoc ſcíentes:q̃a nõ oẽs quos ſagena trahít píſcatorũ uaſa
recípíẽt:ſed erít cũ ad lítus uenerínt elígent bonos ín ua
ſa:malos aũt foras míttẽt.Neq̃ hoc cõtentí lumborũ cín
gulo accẽdam⁹ etíã lucernas noſtras & ínſtanter operemur
bonũ:cogítãtes ꝙ oĩs arbor non modo quæ malũ fecerít
fructum:

fructũ:ſed etíã q̃ bonũ nõ fecerít excídeť & ĩ ígnẽ mítteť
íllũ utíq̃ ígnẽ æternũ q pat⁹ eſt díabolo & ãgelís eí⁹.Cæ
terũ ſíc declínem⁹ à malo ut facíam⁹ bonũ:ínq̃ramus pa
Eſaí.42. cẽ:nõ glĩã p̱ſequamur. Illa eĩ deí eſt,& eã alterí nõ dabít.
p̃s.113. Gloríã ínq̃t meã alterí nõ dabo.Et dícebat hõ ſ͂m cor deí.
Nõ nobís dñe nõ nobís:ſed nomíní tuo da gloríã.Recor
demur etíã ſcrípturæ dícẽtís:Sí recte offeras & nõ recte dí
uídas:peccaſtí.Recta eſt frẽs ílla nr̃a díuíſío: nemo detra
Lucæ.2. ctet.Alíoqn ſí cuí forſítã mín⁹ placet:ſcíat nõ noſtram eſſe
ſed angelorũ:príores em̃ ãgelí cecínerũt: Gloría ín excel
ſís deo,& ín terra pax hoíb⁹ bonæ uolũtatís.Seruem⁹ er
go ín uaſís oleũ:ne fortè(qđ abſít)clauſas íã nuptíarũ ía
nuas fruſtra pulſantes:uerbũ audíamus amarũ:& deínt⁹
nobís ſponſus r̃ñdeat neſcío uos. Adhuc tñ mors poſíta
eſt:nõ mõ ſecus íníq̃tatẽ,ſterílítatem,uanítatẽ:ſed & ſec⁹
íntroítũ íp̃ſíus etíã uoluptatís.Quocírca opus eſt fortítu
díne aduerſus tẽtamenta p̃ctí ut rugíentí leoní reſíſtamus
fortes ín fíde? & ígníta íp̃ſíus íacula hoc íp̃ſo clypeo uírí
líter repellam⁹:opus eſt íuſtítía ut operemur bonũ: opus
eſt prudẽtía:ne cum fatuís uírgíníbus reprobemur. Op⁹
deíq̃ tẽperantía:ne uoluptatíbus índulgẽtes: audíamus
alíqñ qđ míſer ílle epularũ parıter & ueſtíũ ſplẽdore fíní
Luc.16. to dũ mĩam p̃careť,audíuít.Memẽto fílí ꝙ recepíſtí bona
ín uíta tua,& lazarus ſímílíter mala:nũc autẽ híc cõſola
tur:tu uerò crucíarís.Planè terríbílís deus ín conſílíís ſu
per fílíos hoĩm:ſed ſí terríbílís eſt etíã míſerícors ínueníť
dũ futurí formã íudícíí nõ occultat.Aĩa em̃ q̃ peccauerít
íp̃a moríeť,& palmes q fructũ nõ fecerít excídetur:uírgo
cuí defuerít oleũ à nuptíís excludeť,& q bõa recepít ĩ hac
uíta:crucíabíť ĩ futura.Qđ ſí fortè cõtíngat ĩ uno quolí
bet ſíl' hæc q̃tuor íueníri:ea planè extrema deſperatío eſt.

Qđ ſp̃ũí ad bonũ parato reſíſtít caro.Ca.XVIII.

HEc ígíť & hís ſíl'ía ínt⁹ ſuggerít rõ uolũtatí co
copíoſí⁹ q̃ p̃fectí⁹ íllustratíõe ſp̃ũs edoceť.Fœ
líx ſanè cuí⁹ uolũtas ſíc ceſſerít & acq̃euerít cõ
ſílío rõnís,ut à tímore cõcípíẽs p̱míſſíoĩb⁹ de
ĩceps cæleſtíb⁹ foueať & p̱turíat ſp̃m ſalutís.At fortè ĩue
níeť rebellís & obſtínata uolũtas,& nec ĩpatíẽs ſolũ:ſed
& monítís peíor, & mínís duríor & adhíbítís acerbíor
blãdímẽtís. Inueníeť forſítã q̃ níhíl mota ſuggeſtíoníb⁹
rõnís ímo & grauí furore cõmota r̃ñdeat dícẽs: quouſq̃
uos patíor: p̃dícatío ur̃a ĩ me nõ capít.Scío ꝙ aſtutí eſtís
ſed aſtutía ur̃a ĩ me locũ nõ habet:Fortè aduocãs membra
ſíngula ſolíto amplí⁹ ſolítís íubet obedíre cõcupíſcentíís,
neq̃tíís deſeruíre.Hínc nímírũ eſt íllud ꝙ quotídíanís dí
ſcím⁹ exp̱ímẽtís:eos q cõuertí delíberãt tãtarí acríus à cõ
cupíſcẽtía carnís,& urgerí grauíus ín op̱íbus lutí & late
rís:q ægyptũ egredí,& pharaonís ĩperíũ effugere molíũť

Qđ lugẽdũ ſít & poſt luctũ cõſolãdũ.Ca.XIX.

p̱uer.18. VTínã aũt q eíuſmodí eſt declínet ímpíetatẽ: & terrí
bíle íllud p̱fundũ caueat:de quo ſcríptũ eſt: Impíus
cum uenerít ín profundũ malorum cõtẽnít. Fortíſſíma ſí
qdẽ potíõe curať & p̱iclítabíť facíle níſí multa ſolícítudí
ne ſtudeat medící obtẽperare cõcílíís: obſeruare p̃cepta.
Vehemẽs eſt tẽtatío & p̱xíma deſperatíoní:níſí totũ collí
Math.5. gat & ad míſerãdũ anímæ ſuæ quã a deo míſerã & míſera
bílẽ uídet,cõuertat affectũ,& audíat uocẽ dícẽtẽ.Btĩ q lu
gẽt:qm̃ íp̃ſí cõſolabũtur.Lugeat abundãter:q̃a lugẽdí tẽ
p̱us aduenít,& ad ſorbẽdas íuges lachrymas íſta ſuffícíũt.
Lugeat,ſed nõ ſíne píetatís affectu & obtẽtu cõſolatíoĩs.
Cõſíderet nullã ſíbí ĩueníri reqẽ ĩ ſeíp̃o:ſed oĩa plena míſe
ríæ & deſolatíoĩs:cõſíderat nõ eſſe bonũ ín carne ſua:ſed
ín ſcl'o nequã níhíl níſí uanítatẽ & afflíctíonẽ ſp̃ũs cõtíne
rí.Conſíderet ínquã:nec íntus nec ſubtus,ne círca ſe ſíbí
occurrere cõſolatíonẽ:ut uel tãdẽ alíqñ díſcat q̃rendã ſur
ſum,& deſurſum eſſe ſperãdã.Lugeat ínterím plangẽs do
lorẽ ſuũ:exít⁹ aquarũ deducat ocul⁹ eíus:& palpebra nõ
q̃eſcat.Nímírũ purgať lachrymís ocul⁹ añ calígãs & acuí
tur uíſus ut uídere poſſít ĩ ſereníſſímí lumínís claritatem.

Quod poſt conſolatíonem ad cæleſtía contẽplã
da accedendum eſt. Ca.XX.

EX hoc ſanè ſuſcípíat p̱ foramẽ:p̱ſpícat p̱ cancel
los p̃ducẽ radíũ pío p̱ſequať obtutu,& magorũ
ſedulus ímítator lumẽ lumíne querat.Inueníet
em̃ locũ tabernaculí ammírabílís:ubí panem an
gelorũ mãducet hõ:ínueníet paradíſum uoluptatís plãta
tũ à dño:ínueníet hortũ florídũ & amœníſſímũ: ínueníet
refrígeríí ſedẽ & dícet:O ſí audíat uocẽ meã míſera ílla uo
lũtas:ut íngredíẽs uídeat bona & uíſítet locũ íſtũ:híc ní
mírũ ínueníet requíẽ amplíorẽ,& me quoq̃ eo mín⁹ ínqe
tabít:quo mín⁹ ínqetabíť íp̃ſa.Neq̃ mẽtíť q díxít? Tollí Matt.11.
te íugũ meũ ſup̱ uos,& ínueníetís requíẽ aĩabus ueſtrís.
In huíus fíde p̱míſſíoĩs exacerbata blãdíus alloquať,& ſí
mulata quadã hílarítate & ſpírítu mãſuetudínís eã cõue
níẽs dícat.Ceſſet pœnítus índígnatío tua non ego ſum q
te offendere poſſím:tuũ eſt corpus:tuus & ego íp̃ſe:nõ eſt
qđ tímeas:nõ eſt qđ uerearís.Nec mírũ ſí fortè amaríus
adhuc reddíderít íp̃ſa reſpõſum ut dícat q̃a multæ cogíta
tíões ad ínſaníã nos adduxerũt:ſuſtíneat ínterím æq̃nímí
ter ac díſſímulet oĩno qđ agíť:donec ĩter loquẽdũ ĩducẽs
alía p̱ alíís opportune alíqñ ínferat dícẽs:ĩueni hodíe hor
tũ pulcherrímũ & amœníſſímũ locũ bonum eſſet íllíc nos
eſſe:nã & tíbí nocet ín hoc lecto ægrítudínís:ín hoc dolo
rís ſtrato uerſarí:ín hoc cubílí tuo grauí corde cõpungí.
Aderít dñs q̃rẽtí ſe:aĩæ ſperãtí ín ſe:aderít uotís ſupplící
bus & uerbís eíus effícacíã míníſtrabít.Excítabíť deſíde
ríum uoluntatís:ut nõ modo uídere locum,ſed & íntroí
re paulatím & manſíonem íníbí facere concupíſcat.

Quòd ín hac cõtẽplatíõe reqeſcẽdũ ſít.Ca.XXI.

NEc uerò locũ reputes corp̱alem p̱adíſum hũc uolu
ptatís ínternæ.Nõ pedíb⁹ ín hunc hortũ ſed affe
ctíbus íntroíť.Nec terrenarũ tíbí cõmẽdať arborũ
copía:ſed uírtutũ utíq̃ ſp̃ũalíũ íocũda decoraq̃ plãtatío.
Hort⁹ cõcluſus ubí fõs ſígnat⁹ ín q̃tuor capíta díríuať,&
ex una ſapĩæ uena uírt⁹ q̃drıptíta p̱cedít.Splendídíſſíma
q̊q̃ ĩíbí lílía uernãt,& dũ flores apparẽt,ẽt uox turturís
audíť.Illíc nard⁹ ſp̃õſæ fragrãtíſſímũ p̃ſtat odorẽ,& cæte
ra q̊q̃ aromata fluũt:auſtro ſpírãte:aq̃lone fugato.Ibí me
día eſt arbor uítæ:mal⁹ ílla de cãtíco cũctís p̃cíoſíor lígnís
ſyluarũ:cuí⁹ & umbra ſp̃õſam refrígerat,& fructus dulcís
gutturí eí⁹.Ibí cõtínẽtíæ nítor & ſíncerræ ueritatís íntuí
tus ocl'os cordís írradíat:audítuí q̊q̃ dat gaudíum & læti
tíã dulcíſſíma uox cõſolatorís ĩterní.Ibí q̃buſdã ſpeí narí
bus ínfluít íocũdíſſím⁹ odor agrí pleni cuí dñs bñdíxít.
Ibí auídíſſíme p̃líbanť íncõp̱abíles delítíæ charítatís,&
ſuccíſís ſpínís ac uepríb⁹ q̃b⁹ antea pũgebať:unctíõe mĩæ
p̱fuſus aĩus ín cõſcíẽtía bona fœlícíter req̃eſcít.Quæ q̃dẽ
nõ ínter uítæ æternæ p̃mía:ſed ĩter tp̱alís mílítíæ ſtípẽdía
deputanť:nec ad futurã p̱tínẽt,ſed ad eã magís q̃ nunc eſt
eccl'íæ p̱míſſíonẽ:hoc eĩ cẽtuplũ eſt ꝙ ín hoc ſcl'o ſcl'í cõtẽ
ptoríb⁹ exhíbeť.Nec tíbí íllđ nr̃o ſperauerís eloq̃o cõmẽ
dãdũ,ſolus ſp̃ũs ẽ q reuelat:ſíne cã pagínã cõſulís:expíen
tíã magís req̃re.Sap̃ia eſt cuíus p̃cíũ neſcít hõ:de occultís
trahíť:nec ĩ terra ſuauíter uíuẽtíũ ĩueníť íſta ſuauítas Ní
mírũ ſuauítas dñí eſt:níſí guſtauerís nõ uídebís.Guſtate p̃s.33.
ínq̃t & uídete qm̃ ſuauís eſt dñs.Mãna abſcõdítũ eſt:no
mẽ nouũ ẽ ꝙ nẽo ſcít níſí q accípít.Nõ íllud erudítío ſed
unctío docet:nec ſcĩa ſed cõſcĩa cõp̃hẽdít.Sctm̃ ẽ,marga
rítæ ſũt:nec facíet íp̃e ꝙ p̱híbet:q cœpít facere & docere.
Neq̃ em̃ canes aut porcos íã reputat:q̊s príoríb⁹ abrenũ
cíãtes facínoríb⁹ atq̃ flagítíís ẽt cõſolať p̱ aplʒ dícẽs:Hæc
qdã fuíſtís ſed ablutí eſtís:ſed ſctĩfícatí eſtís:tñ caueat ne
reuertať canís ad uomítũ:nec ſus lota ad uolutabrũ lutí.

Quod guſtu contemplatíonís refectus habet ín
tellígere díuína. Cap.XXII. 1.Co.6.

IN huí⁹ ergo oſtío paradíſí díuíní ſuſurríí uox
audíť & ſacratíſſímũ ſecretíſſímũq̃ cõſílíum qđ
abſcõdítũ eſt à ſapíẽtíb⁹ & prudẽtíbus paruulís
reuelať Cuíus ſane uocís audítũ non ſola íam rõ
capít:ſed gratanter eũ cõícat & uoluntatí.Beatí quí eſu
ríunt & ſítíunt íuſtítíã:qm̃ íp̃ſí ſaturabunť. Altíſſímũ pla Math.5.
nè cõſílíum,& íneſtímabíle ſacramẽtũ.Fídelís ſermo & oĩ

acceptione dignus: q de cælo nobis à regalibus ſedibus
uenit. Facta eſt ualida fames in terra: & oẽs iam non egere
cœpimus: ſed ad extremã iã uenimus ægeſtatẽ. Deniq; &
comparati ſumus iumentis inſipiẽtibus & ſimiles facti ſu
m⁹ illis: etiã porcorũ ſiliquas inſatiabiliter eſurim⁹. Qui
pecuniã diligit nõ ſatiať, q luxuriã diligit non ſatiatur: q
gloriã q̃rit nõ ſatiať. Deniq; qui mundũ amat nũquam ſa
tiatur. Noui ego hoĩes ſatiatos hoc mũdo, & ad ei⁹ oẽm
memoriam nauſeantes. Noui ſatiatos pecunia, & ſatiatos
honoribus: ſatiatos uoluptatibus & curioſitatibus hui⁹
mundi: nec mediocriter ſed uſq; ad faſtidiũ ſatiatos. Et fa
cile eſt cuiq; noſtrũ hanc ſatietatẽ per dei gratiã obtinere
neq; eñ parit hanc copia ſed cõtẽptus. Sic fatui filij Adã
porcorũ uorando ſiliquas: nõ eſurientes aĩas, ſed eſuriẽ
ipſam paſcitis animarum. Sola nimirum hoc edulio ince
dia ueſtra nutritur: ſola fames alitur cibo innaturali: & di
co plenius exempli gratia: unum ſumẽs è multis q̃ huma
na uanitas cõcupiſcit. Nõ prius ſatiabunť corda hoĩm au
ro, quàm aura corpa ſatienť. Nec indigneť auar⁹ & de am
bitioſis & luxurioſis etiã & de facinoroſis eadẽ ſnĩa eſt. Si
qs mihi fortẽ nõ credit: experientiæ credat: uel ꝓprie uel
multorũ. Quis in uobis eſt frẽs q ſatiari cupiat, & deſide
riũ ſuũ optet impleri? Incipiat eſurire iuſtitiã, & nõ pote
rit nõ ſatiari. Panes illos deſideret q ĩ domo pr̃is abũdãt,
& inueniet ſeſe cõtinuo ſiliquas faſtidere porcorũ. Guſtũ
iuſtitiæ uel exiguũ ſtudeat expiri ut eoĩpõ deſideret ãpli⁹
Eccl. 24. & ãpli⁹ mereať, ſicut ſcriptũ ẽ: Qui edit me adhuc eſuriet
q bibit me adhuc ſitiet. Hoc eñ cognatũ magis ſpũi & na
turali⁹ deſideriũ uehemẽti⁹ occupat cor hũanũ: cæteraq;
uiriliter deſideria pellit. Sic nimirũ fortẽ armatũ fortior
ſupat: ſic clau⁹ clauo ſolet extũdi. Beati ergo q eſuriũt &
ſitiunt iuſtitiã, qm̃ ipĩ ſaturabunť. Nõdũ qdẽ ipa qua nõ
ſatiabiť hõ & uiuet, ſed cæteris uniuerſis quæ pri⁹ inſatia
bil'r fuerũt cõcupita, ut ex hoc ſibi uoluntas ad ſeruiendũ
priorib⁹ cõcupiſcẽtijs corp⁹ uẽdicare deſiſtẽs: rõni pror
ſus exponat, magis aũt urgeat ipſa ſeruire iuſtitiæ in ſctĩfi
catione: non minore zelo quàm prius exhibuiſſet ſeruire
iniquitati ad iniquitatem.

Quòd pctã punita nec iterata nil poſſũt obeſſe.
Caput. XXIII.

Cęterũ iã & uolũtate mutata & ĩ ſuitutẽ redacto
corpe uelut ſiccato iã aliq̃ten⁹ fõte & oppilato
foramine: tertium adhuc idq; grauiſſimũ reſ
tat de purgãda mẽoria & exhaurienda ſentina.
Quõ ei à mẽoria mea excidet uita mea? Mẽbrana uilis &
tenuis attramẽtũ forte ꝑrſus ebibit: q̃ deĩceps arte delebiť.
Nõ ei ſupficie ten⁹ tĩxit: ſed ꝑrſus totã intĩxit. Fruſtra co
narer eradere: añ ſcindiť charta q̃ caracteres miſeri deleãť.
Ipſã ei fortẽ mẽoriã delere poſſet oblivio: ut uidelicet mẽ
te capt⁹ eorũ nõ meminerĩ q̃ cõmiſi: cæterũ ut memoria ĩ
tegra maneat, & ipſius maculæ deleãť: q̃ nouacula poſſet
efficere? Sol⁹ itaq; ſermo uiu⁹ & efficax & penetrabilior oĩ
gladio ãcipiti: dimittũť tibi pctã tua. Murmuret phariſe⁹
Matt. 2. & dicat: Quis põt dimittere pctã niſi ſol⁹ de⁹? Mihi ei q
id loq̃ť de⁹ eſt, & nõ æſtimabiť ali⁹ ab illo q adiuenit oẽm
uiã diſciplinæ, & dedit illã Iacob puero, & iſrael dilecto
ſuo: poſt hæc ĩ terris uiſus ẽ & cũ hoĩb⁹ cõuerſat⁹ eſt. Hu
i⁹ ĩdulgẽtia delet pctm̃: nõ qdẽ ut à mẽoria excidat, ſed q̃
pri⁹ ineſſe pariter & ĩficere cõſueuiſſet, ſic de cætero inſit
mẽoriæ ut eã nullaten⁹ decoloret. Mltorũ ei nũc pctõrũ q̃
uel à nobis uel ab alijs cõmiſſa nouim⁹ recordamur, ſed ꝓ
pria qdẽ: aliena nõ nocẽt. Vt qd hoc, niſi q̃ ĩ his erubeſcim⁹
ſingulariť hec nobis ſingulariť ĩputãda ueremur? Tolle dã
nationẽ tolle timorẽ, tolle cõfuſionẽ: q̃ qdẽ oĩa planè plena
remiſſio tollit, & nõ mõ nõ oberũt, ſed ẽt cooperabũť ĩ bo
nũ ut deuotas ei referamus gratias qui remiſit.

De miſericordia q̃ ꝓmittiť miſerẽti. Ca. XXIIII.

Matt. 5. IAm uerò ſupplicãti ꝓ ea congrue r̃ndeť. Btĩ miſericor
des qm̃ miam cõſequenť. Miſerere ergo aĩæ tuæ q deũ
tibi uis miſereri: laua p ſingl'as noctes lectũ tuũ lachry
mis tuis: ſtratũ tuũ rigare memẽto. Si cõpateris tibiipſi: ſi
laboras ĩ gemitu pniæ, & prim⁹ hic grad⁹ miæ eſt, miam
utiq; cõſeqris. Q. ſi fortè magn⁹ & multus pctõr es: ac ma
gnã q̃ris miam ac multitudinẽ miſerationũ: tu q̃q; miam
tuã magnificare & multiplicare labora: reconciliatus eſto
tibiipſi: nã & tibi grauis factus eras, q̃ poſitus eſſes cõtra
rius deo. Et hac ſanè in domo ꝓpria reformata pace ean
dẽ neceſſe eſt pri⁹ erga ꝓximos dilatari: ut nouiſſime oſcu
letur te & ipſe oſculo oris ſui, & quẽadmodũ ſcriptũ eſt:
Recõciliatus pacẽ habeas ad deũ. Dimitte his q in te pec
Matt. 6. cauerũt & dimitteť tibi qđ ipſe peccaſti: dũ ſecura cõſciẽ
tia oraueris patrẽ & dixeris. Dimitte nobis debita nr̃a: ſi
cut & nos dimittim⁹ debitoribus nr̃is. Si fortè quẽpiam
Eſaiæ. 1. defraudaueris redde uel ſimplũ, qđ ſupeſt da paupibus,
& miſericordiã p̃ſtans miam conſequeris. Si fuerint pctã
tua ſicut coccinũ: quaſi nix dealbabũť, & ſi fuerint rubra
quaſi uermicul⁹: uelut lana alba erũt. Vt nõ confundaris
ſuper cunctis adinuentiõibus tuis qbus p̃uaricatus es: in
quibus nũc erubeſcis: fac eleemoſynã (ſi nõ potes de ter
rena ſubſtantia) de uoluntate bona: & oĩa mũda erũt nõ
mõ illuminata ratio & correcta uoluntas: ſed ipſa quoq;
memoria munda erit ut ex hoc iã uoceris ad dñm & au
dias uocem dicentis: Beati mundo corde.

Math. 5. Quòd ut de⁹ uideať. cor mũdãdũ eſt. Ca. XXV.

BEati mundo corde: qm̃ ipſi deum uidebũt. Ma
gna ꝓmiſſio fratres mei & totis deſiderijs affe
ctãda. Hæc eñ uiſio cõfirmatio eſt ſicut ioan
1. Ioan. 3. nes apl's ait. Nũc filij dei ſumus & nõdũ appa
ruit qd erimus. Scimus qa cũ apparuerit ſimiles ei erim⁹:
qa uidebimus eũ ſicuti eſt. Hæc uiſio uita æterna eſt: ſicut
Ioan. 17. ipſa in euangelio ueritas ait: Hæc eſt uita æterna: ut co
gnoſcãt te ſolũ uerũ deũ, & quẽ miſiſti ieſum xp̃m. Odibi
lis macula q̃ beatã nobis adimit uiſionẽ: & execrabilis ne
gligẽtia: qa diſſimulamus interim illius oculi mundatio
nẽ. Vt eñ corpore⁹ nobis uiſus aut humore interiori aut
exterioris iniectione pulueris impediť: ſic & intuit⁹ ſpũa
lis interdũ qdẽ ꝓpriæ carnis illecebris, interdũ curioſita
te ſeculari & ambitione turbať. Qđ quidẽ nõ minus nos
expientia ꝓpria quàm diuina pagina docet: ubi legiť ſcri
ptũ. Corpus qđ corrũpiť aggrauat aĩam, & deprimit ter
rena inhabitatio ſenſum multa cogitantẽ. In utroq; tñ ſo
lũ qđ hebetat & cõfundit obtutũ pctm̃ eſt: nec aliud ĩter
oculũ & lucẽ: ĩter deũ & hoĩem ſepare uideť. Quãdiu eñ
in hoc corpe ſum⁹ peregrinamur a dño. Nõ utiq; corpis
eſt culpa: huius ſcilicet qđ gerimus corpus mortis: magis
aũt q̃ corp⁹ pctĩ ſit caro, in q̃ bonũ nõ ẽ ſed poti⁹ lex pctĩ.
Interdũ tñ corpore⁹ oculus nõ adhuc feſtuca manẽte ſed
iã ſublata uel exufflata aliquãdiu caligare uideť: qđ qdẽ
& ipm̃ in interiori oculo q in ſpũ ambulat ſæpius experiť.
Neq; eñ ubi ferrũ extraxeris cõtinuo uulnus redditũ eſt
ſanitati: ſed tũc primũ neceſſe eſt adhibere fomẽta & ope
rã dare curatiõi. Nemo ergo ſentinã eijciẽs mũdatũ ſeſe ꝓ
tinus arbitreť: qnimo nouerit ſe multis purificationibus
egere. Nec mõ lauandũ aqua, ſed & purgãdũ & examinã
Math. 5. dũ igni ut dicat: Trãſiuim⁹ p ignẽ & aquã & eduxit nos
in refrigeriũ. Btĩ ergo mundo corde: qm̃ ipſi deum uide
bũt: nunc qdẽ p ſpeculũ in enigmate: in futuro autẽ facie
ad faciẽ: ubi nimirũ faciei nr̃æ fuerit cõſũmata mũdicies:
ut ſibi eã exhibeat gl'ioſam nõ habẽtẽ maculã neq; rugã.

Math. 5. De peccato, patiente & Pacifico. Cap. XXVI.

VBi opportune ilico ſubĩferť. Btĩ pacifici: qm̃ filij dei
uocabũť. Eſt eñ hõ pacat⁹, q bona ꝓ bonis reddẽs:
quãtũ in ſe eſt nemini uult nocere. Eſt alias patiẽs q
nõ reddẽs mala ꝓ malis: ẽt potẽs eſt ſuſtinere nocẽtẽ. Eſt
& pacific⁹: q bõa ꝓ malis reddẽs in prõptu habet & ꝓdeſ
ſe nocẽti. Prim⁹ qdẽ puul⁹ ẽ & facile ſcãdalizať. nec facile
hmõi eſt in hoc ſcl'o nequã: & pleno ſcãdalis poterit obti
nere ſalutẽ. Scđ's ut ſcriptum eſt: In patiẽtia ſua poſſidet
animã ſuã. Nã terti⁹ qdẽ nõ mõ ſuã poſſidet, ſed & multo
rũ aĩas lucrifacit. Prim⁹ quãtũ in ipõ eſt pacẽ hẽt: ſcđ's pa
cẽ tenet: terti⁹ pacẽ facit. Merito proinde beatificať noĩe
filij q̃ opus filij impleuerit, ut poſt ſuam non ingratus re
conciliationem

cõciliationẽ: etiã alios recõciliet pr̃i ſuo. Siquidẽ q bene
Roma. 1. miniſtrauerit bonũ gradũ ſibi acq̃rit: nec in domo patris
grad⁹ melior credẽd⁹ eſt eſſe quàm filij. Si eñ filij & hære
des: hæredes qdẽ dei cohæredes autẽ xp̃i: ut quẽadmodũ
Ioan. 11. dicit: ubi ipſe eſt ibi ſit & miniſter ſuus. Fatigauimus uos
prolixitate ſermonis: & detinuimus ultra quàm oporte
ret. Ex hoc iã finẽ loquacitati noſtræ q non imperat uere
cũdia: uideť imperare uel hora. Memẽtote tñ apl'i quẽ ali
quãdo uerbũ prædicationis uſq; in mediã noctẽ legitis ꝓ
2. Co. 11. traxiſſe. Vtinã adhuc (ut ipſi⁹ uerbis utar) ſuſtineatis mo
dicũ qd inſipiẽtiæ meæ æmulor eñ uos dei æmulatione.

Increpatio ad ambitioſos qui non mundato cor
de deũ alijs pacificare p̃ſumunt. Cap. XXVII.

FIlioli mei quis demõſtrabit uobis fugere à uẽ
tura ira? Nemo eñ magis irã mereť: quàm ami
cũ ſimulans inimicus. Iuda oſculo tradis filiũ
hoĩs: hõ unanimis: q ſimul mecũ dulces capie
Luc. 24. bas cibos: q in parapſide manũ pariter intinxiſti. Non eſt
tibi ps in orõne qua orat ad patrẽ & dicit: pater ignoſce
illis: qa neſciunt qd faciũt. Væ uobis qui clauẽ tollitis nõ
ſciẽtiæ ſolũ ſed auctoritatis: nec ipſi introitis & multipli
citer impeditis quos introducere debuiſtis. Tollitis eñ
Oſee. 8. & nõ accipitis claues. De qb⁹ dñs quæriť p ꝓphetã. Ipſi re
gnauerũt & nõ ex me principes extiterũt, & ego nõ uoca
ui eos. Vñ tantus p̃lationis ardor: unde ambitiõis impu
dentia tanta: unde ueſania tanta præſumptionis hũanæ?
Audeat ne aliqs ueſtrũ terreni cuiuſlibet reguli nõ præci
piente ante etiã ꝓhibẽte eo occupare miniſteria: præripe
re bñficia: negocia diſputare? Nec tu deum putes q̃ in ma
gna domo ſua à uaſis iræ aptis in interitũ ſuſtinet appro
Mat. 5. bare. Multi quidẽ ueniũt ſed cõſidera qs uoceť. Ordinẽ
ipm̃ dñici ſermõis attẽde. Beati, inquit, mũdo corde: qm̃
ipſi deũ uidebũt. Ac deinde. Beati pacifici: qm̃ filij dei uo
cabunť. Mũdicordes utiq; uocat pr̃ cæleſtis: qui nõ quæ
runt q̃ ſua ſunt: ſed quæ ieſu xp̃i: nec qđ ſibi utile: ſed qđ
Ioan. 21. multis. Petre, inquit, amas me? Dñe tu ſcis qa amo te. Pa
ſce oues meas. Qñ eñ ſic amatas oues cõmitteret nõ amã
ti? Nimirũ hoc quæriť inter diſpenſatores: ut fidelis quis
inueniať. uæ miniſtris infidelibus q necdũ reconciliati: re
cõciliationis alienæ negotia quaſi homines q iuſtitiã fece
rint apprehendũt. Væ filijs iræ q ſe miniſtros grẽ ꝓfitenť.
Væ filijs iræ q pacificorũ ſibi uſurpare gradus & nomina
non uerenť. Væ filijs iræ qui fideles ſeſe mediatores pacis:
ut peccata populi comedãt mentiunť. Væ q ambulãtes in
carne deo placere nõ poſſunt, & placare uelle præſumũt.

Quòd quidam pacificorum gradus ſibi uſur
pent. Caput. XXVIII.

NOn miramur fratres quicunq; p̃ſentẽ ſtatũ ec
cleſiæ miſeramur: nõ miramur de radice colu
bri, regulũ orientẽ. Nõ miramur ſi uindemiat
uineã dñi: q inſtitutã à dño p̃tergrediť uiã. Im
pudenter eñ pacifici gradũ & filij dei uices occupat hõ: q
nec primã quidẽ adhuc uocẽ dñi ad cor reuocantis audi
uit: aut ſi qñ forſitan cœperit audire: reſiliens fugit ad fo
lia: ut abſcondereť in eis. Propterea necdũ peccare q̃euit:
ſed longã adhuc trahit reſtẽ: necdum factus eſt uir uidens
pauptatẽ ſuã: ſed dicit qa diues ſum & nullius egeo: cum
ſit paup & nudus & miſer & miſerabilis. Nihil illi de ſpũ
mãſuetudinis: quo præoccupatos in delicto poſſit inſtrue
re: cõſiderãs ſeipſum ne & ipſe tẽteť. Cõpunctiõis lachry
mas neſciẽs, lætatur magis cũ male fecerit, & in rebus peſ
Lucæ. 6. ſimis exultat. Nimirũ unus eorũ ex quib⁹ dñs ait. Væ uo
bis qui ridetis nũc: qm̃ flebitis. Pecuniã nõ iuſtitiã cõcu
piſcunt oculi eius & omne ſublime uidẽt: inſatiabiliter
eſurit dignitates: gloriã ſitit humanã: ꝓcul ab eo miæ ui
ſcera: ſæuire potius & tyrãnũ exhibere lætať, quæſtũ æſti
mat pietatẽ. Quid de munditia cordis loquar? Vtinã nõ
illud obliuioni dediſſet tanquã mortu⁹ à corde: utinã nõ
eẽt colũba ſeducta nõ hñs cor: utinã eẽt quod uel de foris
eſt mũdũ: nec ea q̃ corpalis eſt maculata tunica ĩueniref ut
obediret uel ĩ hac pte dicẽti. Mũdamini q fertis uaſa dñi.

Exprobratio q̃ incontinẽtes ſacros ordines non
uerentur. Cap. XXIX.

NOn accuſam⁹ uniuerſitatẽ, ſed nec uniuerſitatẽ
poſſumus excuſare: reliquit ſibi dñs multa milia.
Alioqn eorũ nos excuſaret iuſtitia, & illđ nobis
ſemẽ ſctm̃ dñs ſabaoth reliquiſſet, olim iã ſicut ſo
doma ſubuerſi eſſem⁹, & ſicut gomorra ſil'r periſſem⁹. Di
latata ſiqdẽ uideť eccl'ia, ipſe etiã cleri ſacratiſſimus ordo
fratrũ numer⁹ ſup numerũ multiplicat⁹ eſt. Verũ & ſi mul
tiplicaſti gẽtẽ dñe nõ magnificaſti lætitiã dũ nihil minus
apparet deceſſiſſe meriti quàm numeri acceſſiſſe. Curriť
paſſim ad ſacros ordines, & reuerẽda ipſis quoq; ſpiritib⁹
ãgelicis miniſteria hoĩes app̃hẽdũt ſine reuerẽtia: ſine cõ
ſideratiõe. Neq; eñ ſignũ regni occupare cæleſtis aut il
lius timẽt imperij geſtare coronã: in qb⁹ auaritia regnat:
ãbitio impat: dñať ſupbia, ſedet iniqtas: luxuria etiã prĩci
pať: in qb⁹ & peſſima fortè appareat intra parietes abomi
natio: ſi iuxta ezechielis ꝓphetiã parietẽ fodiamus: ut in
domo dei uideam⁹ horrẽdũ. Siqdẽ poſt fornicatiões, poſt
adulteria: poſt inceſt⁹: nec ipẽ qdẽ apud aliquos ignomi
niæ paſſiões & turpitudĩs opa deſunt utinam nõ fierẽt q̃
uſq; adeò nõ cõueniunt utinã nec apl'm hæc ſcribere: nec
nos dicere oporteret, ut nec dicẽtib⁹ crederet q̃ humanũ
aliqñ occupauerit aĩm tã abominãda cupido. Nunqd nõ
olim ciuitates illæ ſpurcitiæ hui⁹ matres: diuino p̃dãnãte
iudicio & incẽdio ſunt deletæ? Nunqd nõ gehẽnalis flã
ma morã nõ ſuſtinẽs: execrabilẽ illã q̃uenit tollere natio
nẽ q̃ ipſius ſpecialiter eſſent pctã manifeſta præcedentia
ad iudiciũ? Nunqd nõ ipſam utpote cõſciã tãtæ cõfuſiõis
tellurẽ abſumpſit ignis, ſulphur & ſpũs ꝓcellarũ? Nũqd
non in lacũ horribilẽ ſolũ oẽ redactũ eſt? Amputata ſunt
hydræ capita qnq;: ſed heu innumera ſurrexerũt. Quis re
ædificauit urbes flagitij: qs turpitudĩs mœnia dilatauit, qs
extẽdit ꝓpagines uirulẽtas? Væ uæ inimicus hoĩm ſulphu
rei illi⁹ incẽdij reliqas infœlices circũquaq; diſperſit, exe
crabili illo cinere eccleſiæ corpus aſperſit, & ipſorũ quo
q; miniſtrorũ ei⁹ nõnullos ſanie fœtidiſſima ſpurciſſima
q; reſperſit. Heu genus electũ: regale ſacerdotiũ, gẽs ſctã,
ppl's acquiſitiõis: qs inter tua illa primordia tã diuina &
ſpiritalibus affluentẽ cariſmatibus xp̃ianæ religiõis ortũ
credere poſſet: poſſe talia in te aliqñ reperiri? Ingredinť
cũ hac macula, tabernaculũ dei uiuẽtis inhabitãt cum ma
cula templũ ſctm̃ dñm polluẽtes, iudiciũ multiplex acce
pturi, q̃ & tã grauiſſimas cõſciẽtias gerũt, & nihilominus
ſeſe ingerũt in ſanctuariũ dei. Tales eñ nõ mõ nõ placant
deũ, ſed magis irritant: dũ uidenť in cordibus ſuis dicere
nõ reqret. Irritãt planè & infenſum reddũt ſibi: uereor ne
in his quibus eũ repropiciare debuerãt. Vtinã magis tur
rim inchoaturi ſedẽtes cõputarent: ne fortè ſumptus non
haberent ad perficiendũ. Vtinã qui continere nõ ualent
perfectionẽ temerarie profiteri, aut cœlibatui dare nomi
na uereanť. Sumptuoſa ſiquidẽ turris eſt, & uerbum grã
de qđ nõ omnes capere poſſunt. Eſſet autẽ ſine dubio me
lius nubere quàm uri, & ſaluari in humili gradu fidelis
populi, quàm in cleri ſublimitate, & deterius uiuere & di
ſtrictius iudicari. Multi enim nõ quidẽ omnes ſed tamen
multi certum eſt nec latere queunt præ multitudine: nec
præ impudẽtia quærũt: multi utiq; utiq; libertatẽ in qua
uocati ſunt: in occaſionẽ carnis dediſſe uidentur, abſtinẽ
tes remedio nuptiali, & in oẽ deinceps flagitiũ effluẽtes.

Exhortatio ad pœnitentiam ut prius humiliati
poſt exaltentur. Cap. XXX.

PArcite obſecro fratres: parcite aĩabus ur̃is: pci
te ſanguini qui pro uobis effuſus eſt horrẽdum
cauete periculum: ignem qui paratus eſt decli
nate. Inueniatur tandẽ nõ irriſoria perfectiõis
profeſſio: exhibeatur etiam uirtus in ſpecie pietatis: non
ſit inanis celibis uitæ forma & uacua ueritatis. Quidni
periclitetur caſtitas in delitijs: humilitas in diuitijs: pie
tas in negotijs: ueritas in multiloquio: charitas in hoc ſe
culo nequã. Fugite de medio babylonis: fugite & ſaluate

aīas ueſtras. Conuolate ad urbes refugij ubi poſſitis & de
præteritis agere pœnitētiā, & in præſenti obtinere gratiā
& futurā gloriā fiducialiter præſtolari. Non uos retardet
cōſcientia pctōrū: qa ubi illa ſupabundauerūt ſuperabun-
dare gratia cōſueuit: nō pœnitētiæ auſteritas ipſa deter-
reat. Neqꝫ em̄ cōdignæ ſunt paſſiones huius tpis ad præ-
teritā culpā q̄ remittit: non ad præſentē cōſolationis gra-
tiā quæ immittit: non ad futurā gloriā quæ promittit no
bis. Deniqꝫ nulla eſt tanta amaritudo quā non propheti-
ca farina dulcoret: quā non ſapida reddat ſapientia lignū
uitæ Si uerbis nō creditis, operibus nō credite, exemplis
acquieſcite plurimorū. Currunt undiqꝫ pctōres ad pœni
tentiā, & natura pariter & conſuetudine delicati, exterio-
rē oīno aſperitatē nō reputant, ut exaſperatæ cōſcientiæ
leniantur. Nihil credentibus impoſſibile: nil amantibus
difficile: nil aſperū mitibus: nil humilibꝰ arduū reperitur
qbus & gratia fert auxiliū, & obediendi deuotio lenit im-
perium. Qdiu ambulatis in magnis & mirabilibus ſuper
uos? Magnū prſus & mirabile eſt miniſtrum eſſe chriſti.
& miniſteriorū dei eſſe diſpenſatorē: lōge ſuper uos eſt or
do pacificorū, niſi forte omiſſis gradibus præoſtenſis ſal
tare magis quàm aſcēdere libet. Vtinā tamen quiſquis ſic.
intrat ſi fieri poſſet tā fideliter miniſtraret quàm fiduciali
ter ſe ingeſſit. At difficile fortaſſis & impoſſibile eſt: ut ex
amara radice ambitiōis: ſuauis fructus ꝓdeat charitatis.
Luc. 14. Dico ego ſi uultis audire: imo non ego ſed dn̄s. Cum uo-
catus fueris ad nuptias recumbe in nouiſſimo loco: quia
oīs qui ſe exaltat humliabit, & qui ſe humiliat exaltabit.

De perſecutione ſuſtinenda ſcd̄m ultimam beatitutinem. Ca. XXXI.

Math. 5. BEati inquit pacifici: qm̄ filij dei uocabunt. Cō-
ſidera diligēter nō pacidicos ſed pacificos cō-
mendari. Sunt em̄ q dicūt & non faciunt. Sanè
queādmodū non auditores legis iuſti ſunt ſed
factores: ſic nō anūciatores pacis ſunt beati ſed actores.
Vtinā tn̄ noſtri qcunqꝫ uiderent hodie phariſæi: forte em̄
aliqui ſunt, & ſi non facerēt ſaltē dicerēt qd̄ oportet. Vti
nā qui ſine ſumptu euangeliū ponere nolūt: ponerēt uel
pro ſumptu: utinā uel euangelizarent ut māducarēt. Mer
Lucæ. 10 cenarius inquit uidet lupū uenientem & fugit. Vtinā ho
die qcūqꝫ paſtores nō ſunt: mercenarios gregi uellēt ſe ex
hibere nō lupos utinā ipi nō læderēt: utinā nō fugerēt ne
mine pſequēte utinā nō exponerēt gregē donec lupus ue
niens uideret. Nimirū ſuſtinēdi fuerāt: ſi inuenirent præ-
ſertim tpe pacis recipientes mercedē ſuā, & pro mercede
ſua ſaltem in cuſtodia gregis laborantes: dummō nō ipſi
turbarent gregē, & gratis auerterent à paſcuis iuſtitiæ &
ueritatis. Nā perſecutio quidē indubitanter mercenarios
à paſtoribus ſegregat & diſcernit. Qn̄ em̄ tranſitoria dam
na nō timeat q tpalia lucra ſectatur? Qn̄ terrenā ſuſtineat
perſecutionē ꝓpter iuſtitiā: qui terrenā mercedē pluſquā
iuſtitiā quærit? Beati inquit q perſecutionē patiunt pro-
pter iuſtitiā: qm̄ ipſorū eſt regnū cælorū. Paſtorū hec bea
titudo nō mercenariorū: multominus latronū eſt uel lu-
porū. Vſqꝫ adeò ſiquidē perſecutionē nō ſuſtinent ꝓpter
Math. 5. iuſtitiā, ut pſecutionē malint quàm iuſtitiā ſuſtinere. Nē-
pe cōtraria eſt operibus eorū: grauis eſt etiā eis ad audiē-
dum. Cæterū ꝓpter auaritiā: ꝓpter ambitionē patos eos
uideas uniuerſa pericula ſubire: ſuſcitare ſcādala: ſuſtine-
re odia, diſſimulare opprobria: negligere maledicta: utnō
minus periculoſa ſit animoſitas talium: quàm puſillanimi
tas mercenariorū. Veris ergo paſtoribus dicit paſtor eorū
paſtor bonus: qui pro ouibus ſuis aīam ſuā ponere nō pe
Math. 5. percit: Beati eritis cū uos oderint hoīes & cū ſepauerint
uos & eiecerint nomē ueſtrū tanquā malū ꝑpter filiū ho-
minis. Gaudete in illa die & exultate: qm̄ merces ueſtra co
pioſa eſt in cælis. Siquidē nō eſt ꝙ fures timeāt qui ſibi in
cælo theſaurizant. Nō eſt qd̄ cauſent de multiplici tribu
latione: ubi multiplicationem mercedis attendūt. Quin-
immo gaudeāt magis ut dignū eſt: ꝙ nō tā pſecutio quàm
remuneratio augeat, & exultent eo abūdantius quo plu-
ra ſuſtinēt ꝓpter xp̄m: ut eos pinde copioſior merces ma-
neat apd̄ ipm̄. Quid timidi eſtis modicæ fidei? Fidelis ex
tat ſuā irrefragabili ueritate ſubnixa: qa nulla nocebit ad
uerſitas ſi nulla dn̄etur iniquitas. Sed parū eſt nō nocere:
etiā proderit, & copioſiꝰ ꝓderit: dūmō ſit iuſtitia in inten
tiōe: xp̄s in cā: apud quē patiētia pauperū nō peribit in fi
nē. Ipſi glīa & nūc & ſemper in ſecula ſeculorū. Amen.

De uerbis pſalmi. xxiij. Sermo.

QVis aſcendet in montē dn̄i: aut qs ſtabit in lo-
co ſancto eius? Verbū exhortationis eſt fratres
mei ut qn̄quidē oēs aſcendere nitimur: oēs ten
dimus in ſublime: ſurſum aſpiramꝰ oēs: oēs co-
namur in altum illuc ſtudeamus aſcendere ubi bonum ſit
nos eſſe: ubi ſecurū ſit nos eſſe: unde cadere nō oporteat:
ubi ſtare poſſimus. Nec modo ut deſideriū ꝓuocet, aſcen
ſorē montis huius ꝓpheta reqrit: uerūetiā ut aſcendere cu
piētē modū doceat aſcendendi. Fœlix q huius mōtis aſcē Ps. 83.
ſiones in corde ſuo diſpoſuit: cōcupiſcens & deficiens in
atria dn̄i. Siquidē mons iſte mōs uber bonorum oīm cu-
mulus: non uoluptatatis æternæ domus dei eſt. Et beati q Ibidem
habitant in domo tua dn̄e: in ſecula ſeculorū laudabūt te.
Audi teſtē fidelem: qa mons eſt domus iſta. O iſrael quàm
magna domꝰ dn̄i & ingēs locus poſſeſſionis eius magnꝰ Baru. 3.
& nō habens conſummationē excelſus & immenſus. Imo
uerò non ſolū mōs eſt ſed & mons montiū, & multæ in eo
māſiōes multi mōtes. Deniqꝫ etiā fundamenta eiꝰ in mon
tibꝰ ſanctis. Et ne hoc quidē ſtūs tacuit Eſaias. Erit, inqt
mons domus dn̄i pparatus in uertice montiū & eleuabit Ps. 86.
ſup colles. Quidni montium mons fundatus exultatione Eſaiæ. 2.
uniuerſæ terræ: ubi tā mltiplex oīm delectabilium copia:
ubi copiarū oīm plenitudo. Erit em̄ mons pacis, mōs gau
dij, mons uitæ, mons gloriæ. Et hi oēs montes unus mōs
cōſummatæ fœlicitatis. An nō mons pacis, pax ſup pacē,
pax q̄ exuperat omnē ſenſum. Plane mons magnus pax in
corde: pax in carne: pax ab iniqs hoībꝰ: pax cum omnibꝰ
ꝓximis: pax ab ipſis dæmonibus, pax cū deo & pacis nō
erit finis Erit gaudiū ſed quale dn̄s ait: Gaudiū plenū ſe- Ioan. 15.
curū gaudiū qd̄ nemo tollet à nobis: ſed uitam habituri
ſumus & abūdātius habituri ꝙ non poſſit inefficax eſſe tā
ti paſtoris aduētus q ad hoc ipm̄ uenit ad oues: ſicut ipſe
teſtat: ut uitā habeant & abūdantius habeant. Nunquid Ioan. 10.
nō etiā mons tibi uidet æternū gloriæ pondus ſupra mo
dū in ſublimitate? Porrò ex his oibus & ſi qua pn̄t ſimili-
ter deſiderabilia cogitari: una eſt beatitudinis mēſura bo Lucæ. 6.
na: cōferta coagitata: ſupereffluens, ac ſi plurimos mōtes
aliū quidē aureū: Aliū argenteū: alium ex iacintis & ſma
ragdis atqꝫ oīm gēmarū glīa aliū qꝫqꝫ ex uermiculo pur
pura & byſſo cæteriſqꝫ eiuſmō opibꝰ pariter coaceruans
in unū redigēs montē. Oīa em̄ nobis multiplicata reddē-
tur. Et q aurū & argentū lapides precioſos ſupædificaue-
rit fundamēto, ædificium humile in immenſos montes ex
creuiſſe mirabit, & ex modico ſemine magnos metet nōtā
manipulos quàm aceruos manipulorum. Quis ergo aſcē-
det in montem dn̄i: aut qs ſtabit in loco ſancto eius? Inno
cēs manibus & mūdo corde. Beatus ille ſi quis tamē ille
eſt. Sed quis gloriabit innocētes manus aut caſtum ſe ha-
bere cor? Nemo mūdus à ſorde: nec infans cuius eſt uniꝰ Ephe. 2.
diei uita ſup terrā. Vnus tn̄ eſt inter noxios innocens: mū
dus inter impuros: inter mortuos liber: unus eſt & nō æſti
mabit alius abſqꝫ eo. Ipe eſt de quo legiſti: Nemo aſcēdit
in cælum, niſi qui deſcendit de cælo, filius hominis q eſt ī Ioan. 3.
cælo. Erat em̄ innocēs manibꝰ q pctm̄ non fecit: ſed multa
bona opatus iudæis libere aiebat. Quis ex uobis arguet
me de pctō? An uerò mūdiſſimū cor fuiſſe qs dubitat uni-
tū pſonaliter ſapiētiæ in quā nihil inquinatū occurrit: at
tingit aūt ubiqꝫ ꝓpter ſuā mundiciē? Sed non in uano ac-
cepit aīam ſuā q ſolus poteſtatē habuit ponēdi aīam ſuam Ioan. 10.
& iterū reſumēdi. Nō in uano accepit naſcēs: nō in uano
poſuit moriēs: non in uano recepit reſurgens, at quō non
in dolo iurauit ꝓximo ſuo quō nō in uano accepit aīam
ſuam: quomodo non in uano omnia illa perfecit: ſi hic
ſolus

Luc. ult. ſolus accipiat benedictionē? Ita ne oportebat xp̄m pati,
reſurgere & ſic introire in gloriā ſuā? Sua erat. Quæ utili
tas in ſanguine eius dū oēs deſcēdimꝰ in corruptionem?
Ioan. 3. Quæ ueritas in ꝓmiſſione ſi (ut ſupra meminimꝰ) nemo
aſcendit in cælū, niſi q de cælo deſcēdit? Eſto, hic accipiat
benedictionē: miam quare? At non ſolus hic accipiet: aut
certè magis non ſoli ſibi accipiet ſi aduertas. Perge enim
per ſacra uerba ꝓphetica, & uide quonāmō (uelut occul-
te) multitudinē ſubinducit. Loquebat de uno & dicebat:
hic accipiet. Sed cōtinuo hunc trāſtudit in hanc genera-
tionē, & ait hæc eſt generatio q̄rētiū: ut in uno mō perſo
næ ſinglaritatē itelligas: ſed ſpūs unitatē. Nimirū hic ſpō
ſus & hæ ſpōſa eſt: & ſcimꝰ qs dixerit: iā non ſunt: ſed una
caro. Ita ergo hic aſcendet: hic accipiet benedictionē: ſed
aſcēdēt etiā cū eo, uel magis in eo q ab eo accipiēt benedi
Pſal. 83. ctionē. Audi hoc à propheta. Etenim benedictionē dabit
legiſlator: ibunt de uirtute in uirtutē. Atqꝫ hæc eſt: ꝓpter
Luc. ult. qd̄ oportebat xp̄m pati & reſurgere à mortuis, ut prædi-
cetur in nomine eius pœnitentia & remiſſio peccatorum:
& pœnitētia ad innocētiā: remiſſio ad munditiā deputet.
Pſal. 31. Beatus em̄ nō in quo nō inuenerit: ſed cui nō imputabit
Actu. 13. dominus peccatū. Inueni, ait, hominē ſm cor meū. Nūqd
Iob. 25. ut gloriari poſſit caſtum ſe habere cor. Nō quia ſtellæ nō
Pſal. 50. ſunt mundæ in conſpectu eius: ſed cor contritum & humi
liatum deus non deſpiciet. Cor contritū proximū cordi-
Pſal. 33. mundo: & hoc eſt eſſe iuxta cor dei. Siqdē propè eſt his q
tribulatio ſunt corde. Samaritanus eſt: proximꝰ ei qui in
cidit in latrones: Non iurabit in dolo huic proximo ſuo:
Mat. 19. ſed faciet quod ꝓmiſit. Amen dico uobis: ſedebitis & uos
iudicantes. Scimus ergo & nos dilectiſſimi pro noſtro q̄-
dem modulo & manuum innocētiæ, & cordis mūditiæ ſe
ctatores. Ante omnia quidē ſoliciti, & ſi penitus cauere
pro humana fragilitate nō præualemus: quantū tamē de-
clinare à malo poſſumus: non modo actionis, ſed & cogi
tationis. De cætero quoqꝫ ne in uano accepérimus aīas
noſtras rationales: exerceamus nos in opibꝰ bonis & cō-
ſilio ratiōis utamur. Quomodo em̄ nō fruſtra humanam
accipit homo animā, qui tanquā unū ex irrationabilibus
animātibus incubans corporeis uoluptatibus: ſolū ſequi
tur carnis appetitū? Addit quoqꝫ propheta: nec iurauit
in dolo proximo ſuo. Sicut enim munditiā intra nos, er-
ga proximū innocētiā conuenit obſeruari: ſic & in nobis
& erga proximū exercenda uirtutis opera: opa pietatis.
Non ergo ſimus nobis inutiles: ne in uano recepérimus
animas noſtras: non ſimus inutiles proximo noſtro: ne in
Pſa. 102. uano ei iuraſſe probemur. Nouit figmētum noſtrū ſpiri-
tus qui loquebatur p prophetā: nec de utilitate proximi
ſimpliciter uoluit cōmonere. De iuramēto nos conuenit
ut agnoſcamꝰ debitū: ut promiſſam fidem irritam facere
uereamur. Omnes em̄ proximis iurati ſumus: cū quibus
in eccleſiæ uenimꝰ unitatem. Et hæc profeſſio fidei Chri
ſtianæ: ut qui uiuit iam nō ſibi uiuat: ſed ei qui p omnibꝰ
2. Cor. 5. mortuus eſt. Nec mihi dicat quis. Ei uiuam, ſed tibi non:
quandoquidē ille non ſolū pro omnibus uixit: ſed & pro
omnibus mortuꝰ eſt. Quomodo em̄ ei uiuit qui negligit
ſic ab eo dilectos: quomodo ei uiuit qui legē eius non im
plet, qui mandatum eius nō ſeruat? Quæris legem: quæ-
Ioan. 13. ris mandatū. Hoc eſt, inquit, mādatū meū: ut diligatis in-
Gala. 6. uicem ſicut dilexi uos. Et apoſtolus. Alter alterius onera
portate, & ſic adimplebitis legē Chriſti. Noli ergo putare
glatuitū bonū quod exhibes proximo: ut liceat etiā diſſi-
1. Cor. 9. mulare ſi uelis. Debitor es: ſacramenti cautione & ꝓpria
profeſſiōe teneris. Hic ergo accipiet benedictionē à dn̄o:
& miſericordiam à deo ſaluatori ſuo. Hic quia unꝰ accipit
Ephe. 4. brauium. Sed ne unum hominem putas: hæc eſt genera-
tio quærentium dominum. Hic accipiet benedictionem:
qa caput & corpus unus eſt Chriſtꝰ. Sed hæc eſt genera
tio: qa in mēſura ætatis plenitudinis Chriſti omnes pari
Dani. 2. ter occurremus. Et fortè idē ip ſe dn̄s mōs dn̄i eſt: de quo
Ioan. 12. dicitur. Quis aſcendet in montē dn̄i: aut quis ſtabit in lo
co ſancto eius. Nimirū ipſe eſt abſciſus ſine manibꝰ lapis
qui in mōtē creuit immenſum: ipſe q exaltatꝰ à terra oīa
trahit ad ſe: mōs coagulatus mōs pinguis. Vt qd uos iu-
dæi ut qd ſuſpicamini mōtes coagulatos, mōtē ī quo bn̄-
placitū eſt deo habitare in eo. In beelzebub (inqunt) pri Mat. 12.
cipe dæmoniorū eijcit dæmonia. Execrāda ſuſpcio & bla- Luc. 11.
ſpemia rep̄henſibilis. Princeps eſt Xp̄s & magnus prin-
ceps, cuius ne ipſi quidē dæmones poſſunt effugere prin-
cipatū. At illorū regnū in ſeipſis diuiſum deſolabit. Hu- Ibidem.
ius regnū ītegrū atqꝫ perfectū, & regni eius nō erit finis.
Diſtat ergo inter principē & principes: nec ulla cōpatio
inter montē coagulatū & pinguē, & mōtes tm̄ coagula- Lucæ. 1.
tos. Veſter iſte beelzebub mōs coagulatꝰ: ſed nō pīguis,
magis aūt ſterilitate ꝑpetua maledictus. Mōs, qa eleuatꝰ
eſt: coagulatus, qa ſquāma ſquāmæ cōiungit: & coagula- Pſal. 118.
tū eſt ſicut lac cor eorū. Chriſtus dn̄s mōs eſt, mōs coagu
latus & mōs pinguis. Mons eſt ſublimitate, coagulatus
multorū cōgerie, pinguis charitate. Et nūc uide qūo tra-
hat ad ſe oīa: qūo & oīa uniant unitate ſubſtātiali, perſo-
nali, ſpiritali, ſacramentali. Habet in ſe patrem cū quo eſt 1. Co. 6.
una ſuſtantia: habet aſſumptū hoīem cū quo eſt una per-
ſona: habet adhærētē ſibi fidelē aīam cū qua eſt ſpūs unꝰ:
habet ſpōſam eccleſiā unā oīm electorum cū qua eſt caro
una. Et fortè carnalis hæc unio dicenda fuiſſe uidebitur:
ſed ſacrālē dicere malui dignius hoc uocabulū arbitra-
tus: p̄ſertim occaſionē dāte aplo: ubi ait. Sacrm̄ hoc ma- Ephe. 5.
gnū eſt: ergo aūt dico in xp̄o & in eccleſia. Pinguiſſimus
planè & uberrimus mōs, in quo beneplacitū eſt deo habi
tare in eo: ſiquidē ꝓpterea unxit eū oleo lætitiæ præ par-
ticipibus ſuis. Mōs cæleſtiū aromatū, mōs cariſmatū ſpi- Pſal. 67.
ritaliū, nō ad mēſurā accipiēs ſpm̄: ſed oīmodā obtinens Pſal. 44
plenitudinē gratiarū. Magnus mōs in quo oēs theſauri
ſapiētiæ & ſciæ abſcōditi ſunt: in quo tota hūanitas ueri Coll. 2.
tas, tota diuinitatis inhabitat plenitudo. Excelſus & im-
menſus in quo oīa inſtaurantur quæ in cælis & quæ ſup 1. Co. 15.
terrā: ut ſit deus oīa in oībus. Venite aſcendamus in hūc
mōtē fratres: & ſi uia nobis uidet ardua exoneremꝰ nos,
ſi arcta etiā exinanire nos nō parcamus, ſi longa tātoma-
gis feſtinemꝰ: ſi laborioſè clamemꝰ ei. Trahe nos poſt te: Canti. 1.
in odore unguētorum tuorū curremus. Fœlix qui ſic cu- 1. Co. 9.
currerit ut cōprehendat, imo ut ipſe cōprehēdat: & in illā
amplitudinē montis & plenitudinē corporis Chriſti me-
reatur admitti. Fœlix qui ī illū beatificū montē tam deſi
derāter & perſeueranter aſcēderit: ut in loco ſancto locū
accipiēs ſtationis: deo patri in ſancto eius appareat, ſimul
& uideat uirtutē eius & gloriā. Haud aliā ſanè quàm eū- Pſal. 62.
dē ipſum montē montiū, mōtem coagulatum & pinguē,
Ieſum xp̄m dn̄m noſtrū. In quo nimirum p prædeſtina-
tionē ab æterno apparuit ei q dilexit nos & gratificauit
in dilecto filio: ī quo elegit ante autē mūdi cōſtitutionē. Ephe. 1.
Sed iam tūc cognoſcemmꝰ ſi & cogniti ſumus, cū pleniꝰ 1. Co. 13.
& perfectius exaltatus altiſſimus & uberrimus ille mons
oīa trahet ad ſe: qui eſt ſuper oīa bn̄dictus in ſcla. Amen.

De uerbis Origenis. Sermo.

NOcere poſſunt ut uereor fortè nōnullis uerba
q̄ heri lecta ſunt nobis, ex omelia ſcilicet Ori-
genis ſuper capm̄ illud legis ubi Aaron & fi-
lij eiꝰ uinū bibere ꝓhibētur cū acceſſuri ſunt Leui. 10.
ad altare ſi recipiāt ea ſimplr ſicut ſonare uidentur. Salua
tos meus, inqt, luget etiā nūc peccata mea: & tādiu eſt in
mœrore quādiu nos pſiſtimus in errore. Plurima quoqꝫ
alia in hunc modū abūdātius forſitā quàm circūſpectius
dicta: nec tā ſobrie quàm diſcrete, Quidnā ſibi uult inſo-
litus iſte grunitus: aut qs inter uos neſcio qd ſubmurmu-
rat? Scio quidē doctos in lege diuina hmōi uerba ridere:
ſed nihilominus & minꝰ ſapiētibꝰ me cōfiteor debitorē.
Nec mō de ītellectu Origenis quæſtio eſt: potuerit for-
ſitā hipbolice loqui ipſe uiderit, nihil intereſt nr̄a. Quā-
uis ne hoc q̄dē ſilēdū arbitror ꝙ euidētiſſime illū contra
fidē nōnulla ſcripſiſſe ſanctorū patrū tradat authoritas:
atqꝫ ideò nō ſine circūſpectiōe monet eſſe legēdū. Verū
nos ī pn̄ti nō q̄d ipſe ſenſerit quærimꝰ: ſed id agere cupi-